Journal of Studies in Applied Language (JSAL),
Vol. 7, No. 3, Summer 2024, pp. 67–100. ISSN: 2980-9304

© Bonyan Pouya Pajooh Andisheh Institute (BPPAI), 2024. This is an Open Access article, distributed under the terms of the Creative Commons Attribution licence (http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/), which permits unrestricted re-use, distribution, and reproduction in any medium, provided the originalwork is properly cited.

Linguistic Power in Women's Speech; An Exploration of on two films Ida Panahandeh's "Nahid" and Narges Abyar's "Track 143" [In Persian]

Shaghayegh Mehregan [1], Foroogh Kazemi [*2], Bahram Modarresi [3]

1 PhD student, Department of Linguistics, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran
2 Associate Professor Department of Linguistics, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran
3 Assistant professor Department of Linguistics, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran

***Corresponding author:** f.kazemi86@yahoo.com

Received: 10 May, 2024 *Revised: 29 Jun, 2024* *Accepted: 22 Aug, 2024*

[Downloaded from jsal.ierf.ir on 2024-11-21]

[DOR: 20.1001.1.29809304.1403.7.3.4.6]

ABSTRACT

This study investigates the linguistic authority present in women's speech within films directed by two female filmmakers whose gender corresponds with their protagonists. The objective is to conduct a linguistic analysis of verbal power—an essential element influencing communicative interactions and appropriate verbal conduct. In this regard, cinema significantly contributes to the formation of attitudes, and beliefs, as well as cognitive and behavioral changes within social structures. The portrayal of women in mass media—specifically cinema—can illuminate disparities in verbal authority among female and male characters. Consequently, this research utilizes qualitative content analysis grounded in Robin Tolmach Lakoff's theory (1975), which serves as a lens for understanding linguistic power dynamics. The analysis focuses on dialogues from "Nahid" by Ida Panahandeh and "Track 143" by Narges Abyar across three dimensions: lexical choice, grammatical structure, and phonetic features. The results reveal that both films employ an extensive array of linguistic strategies among their characters—both female and male—such as swearing, color descriptors, euphemisms, emotional phrases, hedges, intensifiers, repetition patterns, rising intonation on declarative, interrogative forms, and tag questions that illustrate varying degrees of linguistic power among characters while facilitating expressions of authority. The examination indicates that within both films' contexts, women's dialogue is imbued with more emotional nuance yet ultimately demonstrates diminished verbal authority. Both directors effectively illustrate a distinctly feminine communicative environment. Notable differences arise between the two films regarding euphemism usage and address terms; specifically, "Nahid" incorporates

euphemisms that foster increased anger and distance among characters whereas Abyar's film employs address terms that enhance feelings of solidarity and closeness. Additionally, variations are observed in the application of repetition strategies and rising intonation; these techniques are utilized by both genders in "Track 143. " The findings from this research hold potential relevance for linguists, social science researchers, media practitioners, and film critics alike.

Keywords: The power of speech, Lakoff's linguistic strategies, The film "Nahid" by Aida Panahandeh, The film " Track 143" by Narges Abyar's, Women's speech.

[Downloaded from jsal.ierf.ir on 2024-11-21]

[DOR: 20.1001.1.29809304.1403.7.3.4.6]

مجله زبان‌کاوی کاربردی (JSAL)
ISSN: 2980-9304
دوره هفتم، شماره ۳ (پیاپی ۱۷)، تابستان ۱۴۰۳، صص ۶۷-۱۰۰

قدرت زبانی در گفتار زنانه؛ جستاری در دو فیلم "ناهید" از آیدا پناهنده و "شیار ۱۴۳" از نرگس آبیار

شقایق مهرگان [۱]، فروغ کاظمی*[۲]، بهرام مدرسی[۳]

۱. دانشجوی دکتری گروه زبانشناسی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران
۲. دانشیار گروه زبانشناسی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران
۳. استادیار گروه زبانشناسی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران
***نویسنده مسئول مقاله** Email: f.kazemi86@yahoo.com

دریافت: ۱۴۰۳/۰۲/۲۱ اصلاح: ۱۴۰۳/۰۴/۰۹ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۶/۰۱

چکیده

پژوهش حاضر به بررسی قدرت زبانی گفتار زنان در آثار دو کارگردان زن که جنسیت‌شان با شخصیت‌های اصلی فیلم‌ها متناسب بودند، پرداخته است. هدف از انجام این پژوهش بررسی زبان‌شناختی قدرت کلامی است که نقش بسیار مهمی در تعاملات ارتباطی داشته و بر رفتار کلامی مناسب موثر است. در همین راستا سینما می‌تواند در تولید نگرش‌ها و باورها و تحولات فکری و رفتاری در ساختار نظام اجتماعی نقش جداناپذیری داشته باشد. چگونگی حضور زنان در رسانه جمعی سینما می‌تواند نابرابری‌های قدرت کلامی را در بین شخصیت‌های زن و مرد به معرض تصویر بکشاند. لذا این پژوهش به روش محتوای کیفی و با استناد به نظریه رابین تولماچ لیکاف (۱۹۷۵) صورت گرفته‌است که از منظر بازنمایی قدرت زبانی قابلیت خوانش دارد. داده‌ها گفتار دو فیلم ناهید از آیدا پناهنده و شیار۱۴۳ از نرگس آبیار هستند که در سه سطح واژگانی، دستوری و آوایی مورد بررسی قرارگرفته‌اند. نتایج پژوهش نشان می‌دهد که راهبردهای زبانشناختی کلامی در طیف گسترده‌ای در بین شخصیت‌های زن و مرد هردو فیلم به کار رفته‌است که عبارتند از سوگندواژه‌ها، رنگ‌واژه‌ها، دشواژه‌ها، عبارات احساسی و عاطفی، تعدیل‌کننده‌ها و تشدیدکننده‌ها، تکرار و آهنگ خیزان، جملات پرسشی و سوالات ضمیمه که بازتاب‌دهنده قدرت زبانی متفاوت شخصیت‌ها هستند و در جهت بکارگیری الگوی اعمال قدرت استفاده شده‌اند. بررسی‌های دو اثر مبین این واقعیت است که در بستر هر دو فیلم، درگفتار زنان رنگ و بوی عاطفی زنانه بیشتر و در نهایت قدرت کلامی کمتری تجلی یافته‌است و هردو کارگردان فضای گفتاری زنانه‌ای را به تصویر کشیده و بازنمایی کرده‌اند. از جنبه‌های تفاوت در این دو فیلم می‌توان به تفاوت کاربرد دشواژه و خطاب‌واژه اشاره کرد. بدین صورت که در فیلم ناهید از دشواژه‌ها و خطاب واژه‌هایی استفاده شده است که سبب ایجاد خشم و فاصله بیشتری می‌گردد. اما در فیلم

[Downloaded from jsal.ierf.ir on 2024-11-21]
[DOR: 20.1001.1.29809304.1403.7.3.4.6]

آبیار، خطاب واژه‌هایی کاربرد داشته است که دربردارنده همبستگی و صمیمیت است. جنبه تفاوت دیگر دو فیلم، استفاده از راهبردهای تکرار و آهنگ خیزان است که در فیلم شیار ۱۴۳ بجز زنان توسط مردان نیز کاربرد داشته‌است. نتایج این پژوهش می‌تواند مورد توجه متخصصان و پژوهشگران زبان‌شناسی، تحلیل‌گران علوم اجتماعی، اصحاب رسانه و منتقدین سینما واقع گردد.

واژگان کلیدی: قدرت گفتار، راهبردهای زبانشناختی لیکاف، فیلم "ناهید" آیدا پناهنده، "شیار ۱۴۳" نرگس آبیار ، گفتار زنانه.

[Downloaded from jsal.ierf.ir on 2024-11-21]

[DOR: 20.1001.1.29809304.1403.7.3.4.6]

مقدمه

مطالعه‌ی رابطه‌ی کاربرد زبان و مناسبات قدرت در کنش های گفتاری باعث پیوند علوم اجتماعی و زبان شناسی می‌گردد. از این رو مطالعه‌ی روابط میان گفتار و قدرت اجتماعی بسیار حائز اهمیت است وپژوهشگران در این زمینه مفهوم قدرت را یکی از شاخه های زبان شناسی اجتماعی می‌دانند که به بررسی روابط میان گفتار و قدرت کلامی در میان افراد یک جامعه براساس ساختارهای نظام اجتماعی وکارکردهای زبانی موجود میان آنان می‌پردازند (ترادگیل، ۱۳۷۶: ۱). درهمین راستا مقاله زبان و جایگاه زن رابین لیکاف (۱۹۷۳) جایگاه ویژه ای برای پژوهش در این زمینه فراهم نموده است. لیکاف یکی از مهمترین عوامل نقش گذار بر مولفه ی جنسیت در زبان را قدرت می داند. او عقیده دارد که زبان زنان دارای مشخصه و مولفه هایی هستندکه بیانگر عدم اعتماد به نفس و ضعف آنها می‌باشند. او علت بوجود آمدن چنین زبانی را عواملی همچون فرهنگ و اجتماع مرد سالاری دانسته است. این نگرش بر اساس رویکرد تسلط لیکاف (۱۹۷۳) است. براساس این رویکرد، موقعیت و جایگاه اجتماعی زنان در جوامع از یک سو و قدرت پایدار و ثابت و همیشگی مردان از سمت دیگر، باعث بوجود آمدن زبان ویژه و خاصی در زنان گردیده است. از مشخصات آشکار زبان ویژه زنان می توان به عدم قاطعیت، عدم قدرت و عدم اعتماد به نفس آنان اشاره نمود. او بر این عقیده است که زبان خاستگاه اندیشه وتفکر است، که سبب بوجود آمدن تفاوت‌های زبانی میان دو جنس مخالف مرد و زن گردیده است (ابراهیمی و مرادی. ۱۰۵: ۱۳۹۶).

براین اساس می‌توان بیان نمودکه عامل جنسیت چه تاثیری برقاطعیت وعدم قاطعیت گفتار درارتباطات ایجاد می‌نمایند و ارتباط به عنوان یک فعالیت اجتماعی نقش بسزایی در زندگی ما ایفا می‌کند، زیرا یکی از تاثیرگذارترین ابزارها برای درک وهدایت انسانها بر عوامل محیطی هستند (میلر، ۱۳۸۹: ۹). از این رو افراد برای ایجاد ارتباط وانتقال مفاهیم به یکدیگرونیز بالابردن سطح موفقیت خوداز راهبردها واستراتژی‌های ارتباطی کلامی

وغیرکلامی مختلفی بهره می‌گیرند تا بتوانند موقعیت اجتماعی خود را کنترل نمایند (ریچموند، ۱۳۸۷: ۷).

بر این اساس مسئله توانمندی قدرت و قدرت یابی زنان در ایران وضعیت دوگانه ای را نشان می‌دهد از طرفی افزایش سواد زبان، افزایش آگاهی های سیاسی و اجتماعی و به موازات آن رشد کمی وکیفی مشارکت ایشان در جامعه نشان از قدرت یابی زنان و کم رنگ شدن مرزهای جنسیتی دارد. از سوی دیگر آمارها، موید شکاف نسبی زیادی میان زنان و مردان در امر اشتغال، تحصیل و میزان مشارکت است. گرچه نظام مرد سالار تلاش می‌کند گفتار رقیب را به حاشیه براند و فرصت حضور دیگری را محدود کند ولی نباید از این مسئله غفلت ورزید که زندگی روزمره علاوه بر اینکه بستر اعمال قدرت در جامعه محسوب می‌شود پتانسیل هایی را برای مقاومت آنها فراهم می‌کند. امروزه زبان تنها وسیله و ابزار ارتباطی ساده و اولیه انسان به شمار نمی آید، بلکه یک کنش اجتماعی است. بنابراین گفتمان یک کنش اجتماعی است. بنویست معتقد است که هر گاه فردی طی کنش گفتمانی و در شرایط تعاملی که تنها عامل ارتباطی زبان می‌باشد که زبان را مورد استفاده فردی خود قرار دهد به تولید گفتمان پرداخته است (بنویست، ۲۲۶: ۱۹۷۶). این مقاله برآن است بر اساس مولفه های رویکرد گفتار زنانهء لیکاف به بررسی نشانه ها ی واژگانی فیلم‌های مطالعه شده (مانند دشواژه‌ها و سوگند واژه‌ها، رنگ واژه‌ها و صورت‌های عاطفی درکلام، تعدیل کننده‌ها و تشدید کننده‌ها) و نیز به لحاظ ساخت‌های آوایی (تکرار، لحن و آهنگ خیزان کلام) و به لحاظ ساخت‌های دستوری (مانند استفاده از جملات و پرسش‌های ضمیمه‌ای) و صورت‌های مودبانه کلام در بخش‌های بعدی در چارچوب نظریه یاد شده به تحلیل آنهابه طور کاملتری بپردازد.

امروزه مسئله رسانه یکی از موضوعات بحث برانگیز است که تحقیقات فراوانی در این زمینه انجام گرفته است. سینما به عنوان یک رسانه ی جمعی پویا وفعال می‌تواند تاثیر بسزایی در جذب مخاطبان خود داشته باشد، از طریق اینکه چگونه جنبه های مختلفی از جامعه راانعکاس دهند وبرای مخاطبان خود به معرض نمایش در آورندوبه بازنمایی آنها بپردازند (دالگرن، ۱۳۸۰: ۳۰). از این رو سینما درقیاس با سایرهنرها رابطه‌ی بسیار نزدیکی با موضوعات اجتماعی خود دارد (دووینیو، ۱۳۷۹: ۷). بنابراین می‌توان اظهار نمود که سینما در دنیای امروزی از تاثیرگذارترین رسانه ها به شمار می‌آید و توانایی انتقال پیام را دارا می‌باشد. از این رو می‌توان گفت هویت و کارکرد و ماموریت چنین رسانه‌هایی مسئله مهمی در این امر می‌باشند (آقا گل زاده، ۱۰: ۱۳۹۶).

[Downloaded from jsal.ierf.ir on 2024-11-21]

[DOR: 20.1001.1.29809304.1403.7.3.4.6]

بر این اساس رسانه می‌تواند نمایانگر ایدئولوژی ها، باورها، عقاید و سبک‌ها در یک جامعه باشد و نیز بتواند از سمتی دیگر بر آنها تاثیر بگذارد (کسرایی، مهرورز، ۱۶: ۱۳۹۶). در این راستا این پژوهش با استناد به ویژگی‌های قدرت زبانی از دیدگاه لیکاف به عنوان چارچوب نظری بهره خواهدگرفت. یکی از مسائل مهم و محتوایی سینما نحوه‌ی نگاه به زن و چگونگی جایگاه و حضور او در آثار سینمایی است که در رسانه‌های تصویری چهره‌ی زن را در ژانرهای مختلف به تصویرکشیده‌اند که گاهی اوقات چهره ی واقعی او را نتوانستند به صورت مستند به تصویر بکشند، زیرا می‌توانند تصاویر در اندیشه و رفتار مردم تأثیرات زیادی را بر جای بگذارد. پرسش‌های اصلی پژوهش حاضرکه مبنای پاسخگویی آنان دراین زمینه می‌باشند بدین قرار است که تعاملات زبانی زنان و مردان در دو فیلم «شیار ۱۴۳ و ناهید» از نرگس آبیار و آیدا پناهنده را چگونه می‌توان از نظر قدرت زبانی تبین کرد؟ و نیز چگونه می‌توان قدرت زبانی شخصیت های زن این فیلم ها را بر اساس دیدگاه دو کارگردان با هم مقایسه کرد؟ از این رو اهمیت مطالعه حاضر در این است که مسئله توزیع قدرت و موقعیت بالادستی و فرودستی زنان یک جامع سبب می‌گردد قدرت را برای مردان و مطیع بودن را برای زنان بازنمایی کند. یکی از اساسی ترین عواملی که در تمامی زمینه ها باعث ظهور چنین موضوعات و موانع و مشکلاتی برای جامعه و خصوصاً زنان جامعه گردیده است، نابرابری های قدرت بین زنان و مردان می‌باشد، زیرا که این اختلافات و تفاوت در نگرش و باورهای آنها نه تنها مشکلات و چالش هایی در زمینه‌ی فردی بلکه در زمینه های اجتماعی خصوصاً زمینه‌های خانوادگی را ایجاد کرده است (میر حسینی و دیگران، ۵۲۸: ۱۴۰۰).

علت انتخاب این فیلم‌ها و فضای مرد سالاری آن در این است که بافت زبانی مناسبی را برای مطالعه ی ادعای لیکاف را فراهم می‌سازد، امیدواریم بتوانیم مشوق چنین مطالعاتی برای کاهش خشونت و مشکلات خانوادگی وایجاد تصمیمات و راه حل‌های مهم در راستای ساختار قدرت در خانواده‌های اجتماعی ایجاد نماییم.

پیشینه ی پژوهش

امروزه مسئله‌ی رابطه‌ی زبان و مناسبات قدرت در کنش‌های گفتاری در رسانه‌های جمعی بویژه سینما یکی از موضوعات بسیار مهم در این زمینه‌ی تحقیقاتی می‌باشد که پژوهش‌های بسیاری ازمحققان ایرانی وخارجی در این زمینه انجام گرفته شده‌است. در همین راستا در بین پژوهش‌هایی که صورت گرفته به چند مورد که بیشترین شباهت ها و اشتراکات موضوعی با پژوهش پیش رو خواهند داشت را اشاره می‌نماییم: کاظمی

[Downloaded from jsal.ierf.ir on 2024-11-21]

[DOR: 20.1001.1.29809304.1403.7.3.4.6]

(۱۳۹۰) تفاوت‌های موجود در کلام زنان و مردان را مورد بررسی قرار داده و با ذکر مواردی تفاوت‌ها و تناقض‌ها را در خصوص زبان و جنسیت نشان داده است. مدرسی (۱۳۹۱) در کتاب خود تحت عنوان «درآمدی برجامعه شناسی زبان» به تفاوت های مولفه‌های جنسیتی زن و مرد اشاره نموده است. او در این کتاب به توجیه تفاوت‌های مولفه‌های جنسیتی گفتار زنان و مردان و نابرابری‌های اجتماعی این دو گروه می‌پردازد و اظهار می‌نماید که هر کدام از این دو جنس می‌توانند در برخی از حوزه‌ها نسبت به حوزه‌های دیگر به لحاظ جایگاه اجتماعی فعال‌تر باشند.

او عقیده دارد که جایگاه اجتماعی زنان در بافت اجتماعی _ فرهنگی یک جامعه نسبت به جایگاه اجتماعی مردان متزلزل‌تر و بی ثبات‌تر می‌باشد و زنان معمولاً از موانعی مانند حمایت طلب، پرسشگر، کلام تردید آمیز سخن به میان می‌آورند و مردان از موانعی چون کلام پرخاشگرانه و کنترل کننده استفاده می نمایند (مدرسی، ۱۷۰: ۱۳۹۱_۱۶۸). بختیاری و دهقانی (۱۳۹۲) در تحقیقی تحت عنوان « رابطه‌ی زبان جنسیت در رمان معاصر فارسی: بررسی شش رمان، به تفاوت‌های نوشتاری زنان و مردان در رمان‌های معاصر ایران پرداختند. آنها در این تحقیق به مطالعه عامل جنسیت در بروز تفاوت‌های نوشتاری در حوزه ی واژگان و نحو پراختند و به این نتایج دست یافتند که زنان در استفاده‌ی دقیق از رنگ واژه‌ها، فرم‌های مودبانه، قیدهای تشدید کننده، صفات تهی، گفتار غیر مستقیم و پرهیز از رکاکت و دشواژه‌ها نسبت به مردان متفاوت عمل می‌نمایند و تنوع استفاده از این مولفه‌ها با دیدگاه لیکاف سازگاری دارد.

حاتمی و دیگران (۱۳۹۵) در مقاله ای تحت عنوان بررسی قاطعیت در گفتار گویشوران کردی کلهری بر اساس رویکرد تسلط لیکاف به بررسی قاطعیت گفتار زنان و مردان کرد زبان پرداختند یافته‌های پژوهش بیانگر وجود قاطعیت کمتر در گفتار زنان نسبت به مردان است و مطالعه‌ی آنان بر جامعه ی کرد زبان شهرستان اسلام آباد غرب بر اساس مولفه‌های سن و تحصیلات صورت گرفت که رابطه‌ی مستقیم با عدم قاطعیت گفتار زنان دارد. بیرون راه و کاظمی (۱۳۹۷) نشان می‌دهند که ادب و قدرت تابع ساختار اجتماعی و مدیون باورها، افکار عمومی و انتظارات متفاوت جامعه از مردان و زنان است. در اکثر جوامع زنان در مقایسه با مردان حساسیت بیشتری به جایگاه اجتماعی افراد نشان می‌دهند و آگاهی بیشتری از مشخصه های اجتماعی گونه های مختلف زبان را دارند. میرحسینی ودیگران (۱۴۰۰) در تحقیقی با عنوان "بررسی عوامل موثر برقدرت زنان خانواده"به مطالعه و بررسی قدرت در خانواده می‌پردازد. یافته‌های تحقیق آنها بیانگر این

[Downloaded from jsal.ierf.ir on 2024-11-21]

[DOR: 20.1001.1.29809304.1403.7.3.4.6]

موضوع می‌باشد که توزیع قدرت و تصمیم گیری در خانواده‌های ایرانی به سمت مردان متمایل است اما نوع نگرش زنان به مساله توزیع قدرت بیانگر پذیرش آنان به این موضوع می‌باشد. علاوه بر آن افزایش سطح تحصیلات زنان و همچنین اشتغال زنان منجر به توزیع قدرت عادلانه در خانواده می‌شود و سبب افزایش و بالا بردن قدرت تصمیم گیری آنان درمحیط خانواده می‌گردد.

حق‌گشا و کاظمی (۱۴۰۲) در پژوهشی به شیوه بروز قدرت و تاثیر جنسیت بر آن و تاثیر تفکرات سنتی و تعصبات جاهلانه بر کلام شخصیت‌های فیلم پرداخته‌اند. در این مقاله، شخصیت‌های فیلم بر اساس تحکم و انعطاف موجود در گفتار خود ازطریق رفتارهای پرخاشگرایانه، لحن‌های خشونت‌آمیز و در شرایط عدم اعتمادبه‌نفس و احساس عدم امنیت به‌ترتیب، قدرت یا ضعف کلامی خود را آشکار می‌سازند که معرف دیدگاه جنسیتی شخصیت‌های فیلم است. نتایج حاکی از آن است که تعصبات حاکم بر خانواده، سنت‌گرایی افراطی و استراتژی‌های کلامی شخصیت‌ها که برگرفته از جنسیت آن‌هاست بر قدرت زبانی اثرگذار است. به‌گونه‌ای که وجود قدرت زبانی برای مردان و فقدانش برای زنان متجلی و مشهود است. این پژوهش، گفتمان حاکم و غالب مردانه را با مناسبات قدرت به‌گونه‌ای تبیین می‌نماید که سعی دارد زبان و صدای زنانه را تحت سیطره خود درآورد. در این میان بستری وجود دارد که بستر اجتماعی جامعه و خانواده سنتی است که درحال گذر به جامعه مدرن است و این مناسبات قدرت را به چالش می‌کشد.

ترادگیل (۱۹۷۲) نیز درتحقیقی با عنوان «جنسیت، سبک وویژگیهای اجتماعی که در شهرنورویچ» انجام گردید بدان نتیجه دست یافت که زنان نسبت به مردان دربکارگیری گونه‌ها وسبک‌های مختلف زبانی از حساسیت‌های بیشتری برخوردارند و اقشارمختلف جامعه که درسطوح بالاتری ازجامعه قرارگرفته‌اند درگفتارهای زبانی خود ازصورت‌ها وگونه‌های زبانی بیشتری بهره می‌گیرند و همچنین به لحاظ فرهنگی ارزش‌های ظاهری وآراستگی آنان نیز متناسب با جامعه می‌باشندکه آنان رامورد یررسی قرارداده است. گوردن (۱۹۹۰) درتحقیق خود که«چرازنان بیشتر ازمردان از صورت‌های زبانی معتبرتری استفاده می نمایند؟» از منظر جنسیت به بررسی تعاملات ارتباطی بین زبان وجایگاه اجتماعی زنان ومردان پرداخته‌است. در این تحقیق او اعتقاد داردکه زنان با بهره گیری از گونه‌های زبانی با نفوذتر، سعی می‌نمایند که از افکار وسوبرداشت‌های منفی اقشار مختلف جامعه، خود را محفوظ بدارند، زیرا بکارگیری این گونه‌های زبانی مختص طبقه‌ی فرودست وپایین جامعه می‌باشند.

[Downloaded from jsal.ierf.ir on 2024-11-21]

[DOR: 20.1001.1.29809304.1403.7.3.4.6]

تانن (۱۹۹۰) نیز براین باور می‌باشد که روابط بین زبان وجنسیت در طول تاریخ سبب تغییراتی می‌گردند که از عوامل متعددی چون جایگاه اجتماعی، فرهنگ، مذهب، تحصیلات وسن که وابسته به مولفه مکان وزمان می باشند تاثیرمی‌پذیرند که براساس آن به ۶ طبقه تقسیم بندی می‌گردند که این طبقات شامل: پست ومقام درمقابل جانبداری، توصیه درمقابل استنباط، معلومات درمقابل عواطف، اوامر درمقابل پیشنهاد، خودمختاری درمقابل خلوص وارادت، عنادورزی درمقابل سازش می‌باشند.

کوتس (۲۰۱۳) درتحقیقی باعنوان«زنان ومردان وزبان» به بررسی روابط بین زبان وجنسیت پرداخته‌است. او دراین تحقیق بیان می‌نمایدکه براساس دیدگاه یسپرسن گفتارزنان نسبت به مردان ازتنوع وکاربردبیشتری دربهره‌گیری از صورت‌های زبانی برخورداراست وازآن به زبان معیاریاد می‌نماید که در مقابل گفتارزنان به علت جایگاه اجتماعی پایینتر وعدم اعتماد به نفس درونی آنها ازکاربردها وویژگی‌های کلامی کمتری برخوردار می‌باشند ازاین رو یسپرسن زبان‌شناس دانمارکی آن رابه عنوان نظریه رویکردکمبود مطرح می‌نماید.

کاظمی و جعفری (۲۰۱۶) در تحقیقی نشان دادند که متون مربوط به تبلیغات تجاری در زبان فارسی از نظر جنسیتی بیشتر مردم محور هستند و تفاوتهای جنسیتی در قالب ویژگیهای معنایی، نحوی، آوایی و دیگر عناصر فرازبانی خاص در تبلیغات نمود یافته و منعکس شده است. کاظمی و دالایی (۲۰۱۷) در مقاله‌ای گفتمان جنسیتی مردان و زنان را در دو رمان (طعم گس خرمالو و یک روز مانده به عید پاک) مورد مطالعه قرار داده‌اند. آنها به بررسی رابطه قدرت زبانی و جنسیت در گفتمان شخصیت های داستان پرداخته و نشان داده اند که زنان و مردان در چه موقعیت هایی ضعف کلامی خود را آشکار یا ابراز می‌کنند و قدرت و سلطه زبانی در شخصیت های اصلی داستان در کدام یک از جنسیت‌ها بیشتر مشهود است.

چارچوب نظری

در این قسمت به معرفی مفاهیم اصلی و مبانی نظری می پردازیم:

قدرت: یکی از موضوعات بنیادی در تحلیل گفتمان انتقادی مفهوم قدرت است. گیبونز (۲۰۰۳) ویژگی های زبانشناختی قدرت را بدین شکل بیان می‌نماید. افرادی که از قدرت بالایی برخوردار می‌باشند، کلامشان دارای خصوصیاتی چون بالا بودن زیر و بمی صدا، بلندی صدا و تغییرات در بلندی صدا، تکرار، قطع سخن، تسلط و ویژگی های دیگر

[Downloaded from jsal.ierf.ir on 2024-11-21]

[DOR: 20.1001.1.29809304.1403.7.3.4.6]

می‌باشند و افرادی که از قدرت پایینی برخوردار هستند کلامشان دارای خصوصیاتی چون استفاده از ابزارهایی مانند عبارات احتیاط آمیز، تردید و تأمل و بکارگیری عباراتی نظیر قربان، جناب و نیز استفاده از کلمات تشدید کننده و غیره می‌باشند (آقا گل زاده ۱۶۴: ۱۳۹۱) که این راهکارها و ویژگی ها به لحاظ فاصله اجتماعی مرتبط می‌باشند و در نظر گرفتن هنجارهای فرهنگی هر اجتماعی برای ایجاد تعامل می تواند کمک شایانی برای درک بهتر کارکردهای بین فرهنگی ایجاد نمایند (شاهرخی و بید آبادی، ۲۵: ۲۰۱۳).

رویکرد تسلط لیکاف: رابین لیکاف (۱۹۷۳) نخستین و برجسته‌ترین شخصی است که به بررسی رابطه‌ی زبان و جنسیت پرداخته است که دیدگاه‌ها و نگرش های خود را درباره الگوی گفتار زنانه در گفتمان بیان نموده است. وی نخستین بار در کتاب زبان و جایگاه زنان (۱۹۷۵) اصطلاح گفتار و زبان زنانه را مطرح نمود و اعتقاد داشت که تفاوت‌های زبانی میان گفتار زنان و مردان در اثر یکی از نتایج و دستاوردهای نابرابری‌های اجتماعی است. (فرید و رستم پور ملکی، ۳۴۳: ۱۴۰۱) او بر این باور است که ویژگی‌های گفتار زنانه از جمله عدم قاطعیت و عدم قدرت در گفتار آنان در مقایسه با گفتار مردان از جایگاه پایین‌تری برخوردار است. او این گونه‌ی زبانی بدون قدرت را زبان زنان نامیده است و اعتقاد دارد که این ویژگی‌های زبانی گفتار زنان بیانگر در اختیار مردان بودن به عنوان جایگاه اصلی و درحاشیه قرار گرفتن و نادیده انگاشتن زنان می‌باشند و بر این اساس رویکرد تسلط را بیان نمود.

لیکاف (۱۹۷۵) بر این عقیده است که دلیل اینکه کودکان تأثیرات بسیاری را تا حدود ۵ سالگی از زبان مادرشان می‌پذیرند، احتمالا" تا سن ۵ سالگی تمایز معناداری درگفتار و کلام دختران و پسران دیده نمی‌شوند و هر دو جنس زبان زنانه را بکار می‌گیرند و سپس پسرها در حدود سنین ۱۰ سالگی از همسالان خود زبان جدیدی را تقلید می‌نمایند در حالی که دختران از همان زبان مادری خود استفاده می‌کنند. بر این اساس مشاهده می‌کنیم که تفاوت‌ها و تمایزاتی بین سبک‌های زبانی زنان و مردان ایجاد می‌گردند. (اسماعیلی وهمکاران، ۸۷: ۱۴۰۰). براساس چارچوب رویکرد لیکاف او شاخصه‌های زبانی زنانه را در سه طبقه تقسیم بندی می‌نماید. طبقه اول: نشانه‌های واژگانی: یعنی واژگانی که مربوط و مختص زنان می‌باشند در زمینه‌های آشپزی، مد و دکوراسیون، عباراتی که بیان کننده احساسات باشند (نظیر: عشق و غم)، دوری از عبارات و الفاظ خصمانه و استفاده از عبارات محترمانه و نیز استفاده از قیدها و صفات نامشخص (مانند محشر، معرکه، چنین). طبقه دوم: نشانه‌های آوایی و واجی: شامل تلفظ‌های صحیح‌تر و دقیق‌تر، همچنین

[Downloaded from jsal.ierf.ir on 2024-11-21]

[DOR: 20.1001.1.29809304.1403.7.3.4.6]

ویژگیهای زنجیری مختص زبان زنان. طبقه سوم: خصوصیات و ویژگی‌های نحوی-کاربردی: که شامل استفاده از جملات پرسشی و محترمانه و عبارات احترام آمیز که بیانگر تردید و عدم اطمینان می‌باشند (نجفی عرب و بهمنی مطلق، ۱۲۳: ۱۹۹۳).

راهبردهای زبانشناختی در سطح واژه: هر جامعه زبانی زنان از اصطلاحات، ویژگی‌ها و الگوهای خاصی در گفتار زنانه خود استفاده می‌نمایند. استفاده‌ی زنان از بعضی از اصطلاحات و واژه‌های خاص سبب گردید که زبان زنانه شکل بگیرد. (فرید و رستم پور ملکی، ۱۴۰۱: ۳۴۶). از این رو استفاده صحیح از واژه‌های زنانه در فیلم‌های مذکور به مهارت کارگردانان بستگی خواهد داشت که بتوانند با نگاه و دغدغه‌های جامعه شناسانه خود در کالبد واژه‌ها وجهه ی حقیقی ببخشند و دنیای زنانه را به صورت طبیعی برای مخاطبان خود به تصویر بکشانند. براین اساس می توانیم بیان نماییم که برخی از واژه‌ها و اصطلاحات زنانه‌اند و برخی اصطلاحات مردانه می‌باشند که البته بایستی در نظر بگیریم که آن را نمی‌توان به عنوان یك قانون به حساب آوریم، زیرا در طول رمان و براثر استفاده مکرر بعضی از واژه‌ها و اصطلاحات برخی از آنها شکل زنانه به خود گرفتند و برخی به صورت مردانه بیان شده اند (بهمنی و باقری، ۱۳۹۱: ۴۵). در بسیاری از زبان‌ها، واژه‌ها و اصطلاحات خاصی وجود دارند که تنها از سمت یکی از دو جنس بکار گرفته می‌شمارند و جنس مخالف دیگر از بکارگیری آنها پرهیز می‌نماید به عنوان نمونه می توان بیان نمود که مردان واژگانی چون«چون خدا مرگم بده» را زنانه می‌شمارند و در مقابل اصطلاحاتی نظیر " چاکرم" را مردانه خطاب می‌نمایند و از بکار گیری آنها خودداری می نمایند. (مدرسی، ۱۳۸۷: ۱۶۳ به نقل از بهمنی مطلق و مروی، ۱۳۹۸: ۲۴).

سوگند واژه‌ها: سوگند واژه‌ها، اصطلاحات و عباراتی هستند که گوینده معمولاً برای تأکید بیشتر زمانی که احتمال می دهد شنونده نسبت به سخنان آنها از جنبه ی شك و تردید می نگرد آن را بکار می‌برد. سوگند واژه‌ها می‌توانند براساس باورها و اعتقادات به مسائل دینی بیان شوند، به عقیده لیکاف زنان به دلیل اینکه در جایگاه پایین‌تری نسبت به مردان قرار دارند از سوگند واژه‌های بیشتر در گفتار خود برای ترغیب مخاطب خود استفاده می‌نمایند (بهمنی مطلق و مروی، ۱۳۹۸: ۲۸).

[Downloaded from jsal.ierf.ir on 2024-11-21]

[DOR: 20.1001.1.29809304.1403.7.3.4.6]

رنگ واژه‌ها:. زنان بیشترازمردان درشناسایی رنگها قدرت دارندو بسیاردقیق‌تر عمل می‌نمایند. لیکاف (۱۹۷۵) براین عقیده می‌باشدکه تفاوت در دایره‌ی واژگانی زنان ومردان سبب بروز نابرابری‌های اجتماعی زنان ومردان می‌گردند. (اسماعیلی وهمکاران، ۱۴۰۰: ۸۸).

دشواژه‌ها یا واژه‌های رکیك: دشواژه‌ها صورت‌های زبانی می‌باشتدکه به لحاظ ساختارفرهنگی دارای بارمعنایی منفی می‌باشند وبکارگیری آنها شرمساری از سوی جامعه رابرایشان رقم می زند. (ارباب، ۱۳۹۱: ۳۹)

عبارات احساسی وصفات عاطفی کلام: صورتها والفاظ زبانی هستند که بیانگرعواطف افراد و دارای بار معنایی عاطفی می‌باشند. لیکاف نیز متعقد است که استفاده از صفاتی نظیر قشنگ، شیرین و ملیح و. . . را از ویژگی‌های خاص گفتار زنان می‌داند که باعث ترغیب مخاطب می‌شوند. (نعمتی، بایر، ۲۰۰۷: ۱۸۸).

خطاب واژه‌ها: صاحبنظران مطالعه‌ی خطاب واژه‌ها را بخش موثری از زبان شناسی اجتماعی می‌دانند زیرا بر این اساس خطاب واژه‌ها برای نشان دادن روابط بین فردی به ویژه برای میزان ادب از لحاظ اجتماعی مورد استفاده قرار می‌گیرند که بیانگر سابقه اجتماعی و زبانی افراد می‌باشند. (مقدم ودیگران، ۲۰۱۳: ۵۷-۴۴)

تشدید کننده‌ها: تشدید کننده‌ها صورت‌های زبانی می‌باشند که به شدت تأکید گفتار در جملات می افزایند. زبان شناسان براین عقیده هستند که این صورت‌های زبانی ازمشخصه های بارز زبان زنانه هستند که می‌توانند از گونه‌های ضعیف زبانی به شمار آیند و زنان بیشتراز تشدید کننده‌ها زمانی استفاده می‌نمایند که در جایگاه پایین‌تری به لحاظ قدرت زبانی نسبت به مردان جامعه برخوردارهستند. ازاین رو همین عدم اعتماد به نفس سبب ایجاد تردید در آن‌ها می‌گردد که باعث می‌شوند گفتار خود را باشدت بیشتری برای ترغیب بیشتر مخاطب خود بکار گیرند و از آن استفاده نمایند. (بهمنی مطلق و مروی، ۱۳۹۸: ۳۱).

[Downloaded from jsal.ierf.ir on 2024-11-21]

[DOR: 20.1001.1.29809304.1403.7.3.4.6]

تعدیل کننده‌ها و پرکننده‌ها: تعدیل کننده‌ها اصلاحات و صورت‌های زبانی می‌باشند که عدم قطعیت و اطمینان گوینده را نشان می‌دهند. لیکاف (۱۹۷۵) سه عملکرد برای تعدیل کننده ها بیان نموده است:

۱. عدم اطمینان گوینده را اظهار می‌نماید.
۲. به صورت کلام مودبانه استفاده می‌گردند.
۳. از ویژگی‌های گفتار زبان زنانه محسوب می‌شوند (نعمتی، بایر، ۲۰۰۷: ۱۹۰ به نقل از بهمنی مطلق و مروی، ۱۳۹۸: ۳۴).

راهبردهای زبانشناختی درسطح آوایی

لحن: لحن در اصطلاح ادبی ارتباط بسیار تأثیرگذار و تنگاتنگی از وجهه عاطفی با خلق اثر دارد و همینطور در بر گیرندی نحوه‌ی برخورد و آهنگ بیان خالق اثر با مخاطبان خود می‌باشد (دشتی و صادقیان، ۱۳۸۸: ۱۵۱). دیدگاه لیکاف در این زمینه بیانگر این است که زنان در تعاملات و ارتباطات کلامی خود بیشتر از مردان از عوامل غیر زبانی نظیر مواردی چون لحن، آهنگ افتان و خیزان و استفاده از اعضای بدن خود به عنوان زبان بدن بکار می‌برند. لحن بیانگر گونه‌های تصویری، استدلالی و رفتاری می‌باشد که ویژگی‌های خاصی را بیان می‌نماید که شامل مدح، نیایش، داستانی، دعایی، روایی، پرسشی، طنز، تعلیمی و امری، سوگواری، مناجاتی، تعزیه، منادا، شرطی، تعجبی و عاطفی از جمله مواردی هستند که می‌توانیم به آن اشاره نماییم. در واقع اصواتی که از واژه‌ها تولید می‌گردند درخلق و ایجاد لحن آهنگین‌تری برای تاکید بیشتر استفاده می‌گردند.

تکرار: اصطلاحات زبانی هستندکه علاوه براینکه دارای بارمعنایی اطلاعاتی می‌باشند براصرارگوینده نسبت به اهمیت گفتارش تاکید می ورزند (شریفی مقدم وشیروانی، ۱۴۰۲: ۶۹).

آهنگ خیزان در جملات خبری: لیکاف (۱۹۷۵) معتقد است که زنان هنگامی که می‌خواهند جملات خبری را بیان نمایند در گفتار خود به جای استفاده از آهنگ افتان که برای جمله خبری بکار می‌برند از آهنگ خیزان مخصوص جملات پرسشی استفاده می‌نمایند (ابراهیمی، مرادی، ۱۳۹۸: ۱۰۷).

[Downloaded from jsal.ierf.ir on 2024-11-21]

[DOR: 20.1001.1.29809304.1403.7.3.4.6]

راهبردهای زبانشناختی درسطح دستور: لیکاف براین باور می‌باشد جملاتی که زنان و مردان در گفتار خود بکار می‌برند به دلیل اینکه آن‌ها در جایگاه اجتماعی متفاوتی قرار دارند، انواع مختلفی را درگفتار خود استفاده می‌نمایند و از آنجا که زنان در جایگاه اجتماعی پایین تری نسبت به مردان قرار دارند این باعث می‌گردد که در گفتار زبانی آنها نیز تأثیر بگذارد و سبب بی ثباتی گردد. براین اساس زنان در اجتماع رفتاری محتاطانه و مؤدبانه و احترام آمیز از خود به نمایش می‌گذارند و قاطعیت و آمریت در کلام را مناسب خود نمی‌داند و از آن پرهیز می‌نمایند و از دشواژه‌ها و واژه‌های رکیك کمتر از مردان در گفتار خود استفاده می‌نمایند. (ارباب، ۱۳۹۱: ۱۸ به نقل از فرید و رستم پورملکی، ۱۴۰۱: ۳۵۸).

پرسش های ضمیمه ای: سوالات ضمیمه‌ای جملات کوتاهی هستند که در انتهای جملات خبری بکار می‌روند و آنها را به صورت فرم سوالی بیان می‌نمایند (ترادگیل، ۱۳۷۶: ۱۵۸).

جملات پرسشی: براساس دیدگاه لیکاف (۱۹۷۵) می توانیم بیان نماییم استفاده از جملات و عبارات پرسشی که می‌تواند هم به طور مجزا و هم به صورت پرسش‌های ضمیمه‌ای در انتهای جملات خبری قرار بگیرند، نماینگر کارکرد محتاطانه و عدم قطعیت گفتار زنان به شمار آید (فرید و رستم پورملکی، ۱۳۹۹: ۳۵۹).

جملات آمرانه: از نظرلیکاف (۱۹۷۵)زنان درجایگاه پایین‌تری نسبت به مردان قراردارند. ازاین رو مردان در گفتارشان بسیار قاطعانه‌ترعمل می‌نمایند و دستورات خودراغالبا به صورت مستقیم اصطلاحا « امرتشدیدی » و گفتار زنان به صورت پیشنهادی وغیرمستقیم اصطلاحا به صورت «امرتعدیلی» بیان می‌گردند که بیانگرتزلزل درگفتارآنها می‌باشند. (شریفی مقدم، شیروانی، ۱۴۰۲: ۶۶).

روش پژوهش:

این روش از نوع تحلیل محتوای کیفی می‌باشد که به بازنمایی قدرت زبانی درگفتارزنان در رسانه سینما از منظرقدرت زبانی درحوزه ی زبان شناسی اجتماعی می‌پردازد وشیوه‌ی گردآوری داده‌های پژوهش به صورت کتابخانه‌ای می‌باشند. در این روش حجم داده‌ها تمام سکانس‌های فیلم شیار۱۴۳ از نرگس آبیارو فیلم ناهید از آیدا

[Downloaded from jsal.ierf.ir on 2024-11-21]

[DOR: 20.1001.1.29809304.1403.7.3.4.6]

پناهنده می‌باشند که ابتدا از بین آنها با تکیه بر راهبردهای زبانشناختی برخی از سکانس های مهم و کلیدی هردو فیلم را شناسایی وتفکیک نموده و سپس براساس رویکرد لیکاف به توصیف وتحلیل این بازنمایی‌ها درپیکره‌ی فیلم‌های یادشده می‌پردازد، تا با شناخت وبررسی تصویر واقعی از جایگاه زنان ومردان وآشنایی باسبک ونگرش‌های جامعه شناسانه دو کارگردان از زبان کنشگران فیلم بازنمایی شوند. نرگس آبیار متولد ۶ اسفند ۱۳۵۰ نویسنده و کارگردان و فیلنامه نویس ایرانی است. آبیار دانش آموخته‌ی رشته‌ی ادبیات فارسی می‌باشد و در سال ۱۳۷۶ داستان نویسی را آغاز کرد او پنج فیلم نامه بلند سینمایی را نیز در کارنامه ی ادبی خود دارد و از سال ۱۳۸۴ به ساخت فیلم‌های کوتاه و مستند روی آورد.

فیلم شیار ۱۴۳ روایت انتظار تلخ است از سوی مادری (مریلا زارعی در نقش مش الفت) که در روستایی در کرمان زندگی می‌کند و تنها دارایی ارزشمند او، تنها پسرش یونس است که نمی‌داند پسرش در جنگ اسیر شده یا کشته شده است. داستان واقعی این فیلم جنبه‌هایی تازه‌ای را در سینمای جنگ و دفاع مقدس بیان می‌نماید و بیانگر این موضوع است که ظرفیت دفاع مقدس پایان ناپذیر است، همچنین در این فیلم می‌توان تعلق وابستگی خانواده ایرانی را از منظر نقش مادری به یکدیگر حس کنیم. آیدا پناهنده متولد ۱۷ شهریور ۱۳۵۸ فیلمساز، فیلنامه نویس و تهیه کننده‌ی ایرانی می‌باشد. فیلم "ناهید" اولین فیلم بلند سینمایی آیدا پناهنده که یك ملو درام اجتماعی است ناهید زن جوانی است که از شوهر سابق خود به دلیل اعتیادش از او طلاق گرفته است و به تنهایی خرج زندگی خود و پسر کوچکش امیررضا را از طریق تایپ پایان نامه‌های دانشجویی در می‌آورد. طبق توافقی که برای طلاق با همسر سابق خود مبنی بر حضانت فرزند خود گذاشتند که ازدواج مجدد ننماید ولی او دلباخته ی مرد ثروتمندی بنام مسعود می‌گردد. ناهید شخصیتی از خود به تصویر می‌کشد که مخاطب می‌تواند با او احساس همذات پنداری نماید ازاین رو شخصیت ناهید از یك جنبه قابل بررسی نیست زیرا یکی از مهم ترین ویژگی‌های او زنی می‌باشد که با در نظر گرفتن همه مشکلات و دغدغه هایش بایستی به مسائل خانوادگی نیز بپردازد.

[Downloaded from jsal.ierf.ir on 2024-11-21]

[DOR: 20.1001.1.29809304.1403.7.3.4.6]

راهبردهای زبانشناختی در دو فیلم:

سوگند واژه‌ها:

سوگند واژه‌ها، عباراتی هستند که گوینده می‌تواند از طریق قسم خوردن به عقاید ومقدسات دینی و یا حتی شخصی که از روی تضرع، خشم، ترس، تردید به صورت ناسزا ونفرین یا ابراز محبت واظهار آرزو در کلام باشند، رابیان نماید. از این رو می‌توانند اصطلاحاتی نظیر « والله»، «به خدا»، «به قرآن» و «به جون مادرم»که شامل کلمات دعایی و قسم واژه ها می‌باشند را شامل شوند. در این راستا می‌توان بیان نماییم درفیلم شیار ۱۴۳سوگندواژه‌ها از روی تضرع ومتناسب باعقایدمذهبی بیشترجنبه‌ی‌تاکیدی دارند وسوگندواژه‌ها درفیلم ناهیدبیشترجنبه‌ی عاطفی دارندکه به صورت بیان آرزو وناسزا بیان می‌گردندکه انتخاب صحیح ودرست هر دو فیلمساز را دراین دواثررا مطرح می‌نماید. برای درک بهتر به نمونه هایی از سوگندواژه‌ها در دو فیلم مذکور می‌پردازیم. در سکانس ابتدایی فیلم شیلر۱۴۳ نرگس آبیار مشاهده می‌کنیم که کل فیلم بر پایه ی مصاحبه ای صورت گرفته که از زبان هریك از آدم هایی می‌باشند که در روبه روی دوربین قرار گرفتند وبراساس گفته ها و فلش بك های آنان انجام می‌پذیرند که به نمونه‌هایی از سوگند واژه ها در سکانسهای این فیلم می‌پردازیم.

جملاتی همچون «بی پدربزرگمون کرده آقا. با نون زحمت کشی. بابام **خدابیامرز** بنا بود»، «**جان به جان** عمرش رو داد به شما» که دراین سکانس به کار کردن الفت همانند مردان برای تأمین نیازهای خانواده اشاره می‌نماید. الفت شیار۱۴۳ نرگس آبیاربسیارسوگند می خورد وبه امورو مقدسات دینی وارزشی پناه می برد، همچون« خدا **شاهده** کلی نذر و نذورات کردم این بچه دانشگاه قبول بشه»، « بگو **به خدا**؟»، « اگه **خدا** بخواد»، «**خدا قسمت کنه** سفره عروسیت مادر» که به نگرانی الفت درباره‌ی آینده یونس که متضمن قبولی او در دانشگاه می باشد ونیز احساس خوشحالی ونقش مادرانه الفت برای بازگشت پسرش و درست کردن غذای مورد علاقه او می‌پردازد که به منظور تاکید برصحت گفتارش می‌باشد. همچنین دربررسی تعاملات گفتاری بین شخصیت‌های زن ومرد درفیلم ناهید آیداپناهنده از قسم وسوگند نیز به گونه‌ی متناسب با جنسیت خود بکارگرفته‌شده‌است که بار عاطفی بیان آرزو وترس وناسزا را به همراه دارند، جملاتی همچون: «حاج خانم تورو **جون بچه هات!** من کجا بمونم امشب؟ میدونی وامم جور نشد»، « تو **ماشالله** زرنگی، یه راهی پیدا می کنی. **به سلامت!**»، « مبارك باشه. . . **ایشالله** خوشبخت بشید مسعود جان. »، « خیر ندیده، **خداالهی** به کمرت بزنه که جوونیه پسر منو سوزوندی. » همانگونه

[Downloaded from jsal.ierf.ir on 2024-11-21]

[DOR: 20.1001.1.29809304.1403.7.3.4.6]

که درنمونه‌های هر دوفیلم مشاهده می‌گردند زنان به دلیل پایین بودن موقعیت اجتماعی خود برای اثبات گفتار خود از سوگند واژه‌های بیشتری در گفتار خود استفاده می‌نمایند.

رنگ واژه‌ها

لیکاف عقیده دارد که زنان و مردان در نامگذاری رنگ‌ها با هم اختلاف دارند و این اختلاف بر نگاه آنان به رنگ‌ها نیز می‌تواند تأثیر گذار باشند و زنان بیشتر از مردان قدرت تشخیص رنگ‌ها را دارند (پاك نهاد جیروتی، ۱۳۸۱: ۵۵). زنان با استفاده از رنگ‌ها عواطف و احساسات خود رابیان می‌نمایند و رنگ‌ها با تأثیراتی که می‌تواند در زندگی آنان داشته باشند سبب می‌گردند که از تعصبات خانوادگی و اجتماعی به دور باشند (صالح، ۲۰۱۳: ۸۴۳). براین اساس زنان بسیار جزئی‌تر نسبت به مردان به نامگذاری رنگ‌ها می پردازندو برای توصیف جزئیات واژه‌های بیشتری را بکار می برند که برای بیان این مطلب به بررسی نمونه‌هایی از سکانس‌هایی در دو فیلم شیار۱۴۳و ناهید می‌پردازیم. در سکانسی در فیلم شیار ۱۴۳ مشاهده می‌کنیم الفت در حال آموزش قالی بافی باز زبان شعر به پسرش یونس می‌باشد، الفت این سوی دار قالی نشسته است و همانطور که قالی می‌بافد در حال آواز خواندن می‌باشد: «نخودیجا خود. . . ماشی پس اومد. . . دوگلی پیشرفت، سه تا گلی پیشرفت، چهارتا **لاجوردی** پیش اومد»، « **لاجوردی** و **گل بهی**» یا درسکانس دیگری مشاهده می‌کنیم الفت قصد دارد شرایط ازدواج را برای پسرش مهیا نماید و در حالی که دستش را از بقچه اش بیرون می آورد و در مقابل چشمان منتظر پسرش یونس آن را باز می‌نماید. « قصدی رنگش رو باز گرفتم. . . رنگ گرفته یمن نداره. . . **قهوه ای روشن** است. زیرش هم قواره **سفید پیرهنه**، ببین خوشت میاد »که بیانگر این است زنان در نامگذاری رنگها بسیاردقیق‌تراز مردان عمل می‌نمایند. نمونه‌ی دیگر این مطلب را می‌توان در فیلم ناهید دردیالوگ صاحبخانه (آقای فضلی) مشاهد کنیم که ناهید شخصیت اصلی داستان که نیروی پیش راننده ی داستان هم به حساب می آید سعی دارد سر و سامانی به زندگی خود بدهد و برای مایحتاج زندگی خود تلاش می‌نماید، در سکانسی می‌بینم که به خاطر عقب افتادن کرایه خانه، صاحبخانه (آقای فضلی) به بحث و دعوا می پردازد«اصلاً حرفشم نزن! بیچارم کردی! مبل **قرمز**میخری، به ماکه می رسی، گرویی ورمی داری میاری. ول کن بابا بگیر» یا در سکانس دیگر مشاهده می‌کنیم که ناهید در منزل مسعود در آشپزخانه به دنبال چای خشك برای مهیا کردن صبحانه می‌باشد که دختر مسعود در این امر به او یاری می‌رساند« لیوان بابا اون **سفیدس**. ». همانگونه که در

[Downloaded from jsal.ierf.ir on 2024-11-21]

[DOR: 20.1001.1.29809304.1403.7.3.4.6]

سکانس‌های دو فیلم مذکور ملاحظه می‌گردند توصیف رنگ ها در گفتمان زنان دارای طیفی جزئی‌تر و متنوع‌تر می‌باشند که نابرابری های موقعیت اجتماعی جایگاه زنان و مردان را بیان می‌نمایند.

دشواژه‌ها یا واژه‌های رکیك

دشواژه‌ها اصطلاحاتی هستد که برای تحقیر و توهین به کار می‌روند که معمولاً استفاده از آن‌ها در یك قشر و فرهنگ خاص بکار نمی‌رود (ابراهیمی و مرادی، ۱۳۹۸: ۱۰۶). زیرا این کلمات در عرف جامعه بد شناخته می‌شوند ومردان معمولاً بیشتر اززنان در گفتار خود ازدشنام والفاظ رکیک استفاده می‌نمانید (ابراهیمی و همکاران، ۱۳۹۷: ۱۹۲). حال به بررسی نمونه‌هایی از دشواژه‌ها در فیلم ناهید و شیار ۱۴۳ می‌پردازیم. با بررسی‌هایی که در این دو فیلم صورت گرفته در فیلم "ناهید" به طور فراوانی از دشواژه‌ها استفاده گردیده‌است و بیشترین فراوانی را در این فیلم می‌توان مشاهده نمود.

ناهید شخصیت اصلی فیلم از سرنوشت خود رضایتی ندارد وبسیار خشمگین است و درگفتارخود ازدشنام والفاظ توهین آمیز استفاده می‌نماید مانند: « بچه ها **غلط** کردن. . . برو بینم»که البته استفاده چنین دشنام ها و الفاظ رکیک در دیگر شخصیت های داستان فیلم به علت بحران‌های مختلف و مشکلات اجتماعی داستان به نسبت فیلم شیار۱۴۳ بسیار دیده می شود، همچنین در فیلم ناهید تأثیر قدرت برکاربرد شیوه‌های خطاب در تعاملات ارتباطی بین تعاملات شخصیت‌های زن و مرد صریح‌تر و قاطع‌تر از گفتمان بین شخصیت‌های زن و مرد در فیلم شیار ۱۴۳ می‌باشد و استفاده از دشواژه‌ها به مراتب از فراوانی بیشتر برخوردار است که می‌توان به برخی از سکانسهای پررنگ در این دو فیلم اشاره نمود، نمونه هایی همچون«**بشین بینم بابا**»، «تو چه **گهی** هستی آخه؟»، «**سگ پدر**رو ببین!»، «**حرومت** باشه. » (درفیلم ناهید)وجملاتی نظیر«**سرمونو خوردی**»، «سر سفره **غوره نچلون زن**. . . کراهت داره. . . ببینم می تونی این یه لقمه غذا **رو تو گلومون کج کنی**»، «بذار قال جنگ کنده بشه. . . خیالمون از بابت **صدام لعنتی** راحت بشه بعد. . » (درفیلم شیار۱۴۳)را بیان نمود.

همانطور که دربررسی داده‌های این دو فیلم ملاحظه می‌شود بررسی یافته‌های هر دو فیلم با نظریه لیکاف ارتباط معناداری دارند. درهمین راستا لیکاف (۱۹۷۵) متعقد است که مردان بیشتر از زنان می‌توانند از عبارات خشن و دور از نزاکت استفاده نمایند، زیرا زبان و گفتار مردان حاوی اصطلاحاتی است که نماینگر واژه خشن و رکیك می باشد (فارسیان،

[Downloaded from jsal.ierf.ir on 2024-11-21]

[DOR: 20.1001.1.29809304.1403.7.3.4.6]

۱۳۷۸: ۲۷ به نقل از بهمنی مطلق و مروی، ۱۳۹۸: ۲۴). ازاین رو فیلم شیار ۱۴۳ توانسته محتاطانه‌تر عمل نماید وبا خصوصیات وویژگی‌های گفتار زنانه همخوانی بیشتری دارد.

عبارات احساسی وصفات عاطفی کلام

این الفاظ وصورت‌های زبانی که دارای بار احساسی و عاطفی می‌باشند نوعی همدلی را اظهار می‌نمایند که در بین گفتار زنان مرسوم‌تر می‌باشد که سبب اثرگذاری بیشتر برای جذب مخاطب می‌گردد (شعیری، ترابی، ۱۳۹۱: ۴۴). یسپرین در توصیف گفتار زنان متقعد است که زنان از صفات و قیودی که دارای بار احساسی بیشتر هستند استفاده می‌نمایند (فارسیان، ۱۳۷۸: ۱۹). شواهد این دوفیلم بیانگراین موضوع هستند که گفتارزنان دارای این ویژگی می‌باشندوبا نظریات لیکاف ارتباط معناداری دارندو هر دو کارگردان به خوبی توانسته اندصفات عاطفی را در گفتارشخصیت‌های هردو فیلم بکار ببرند. در همین راستا می توانیم به برخی ازاین نمونه‌های بدست آمده از سکانس‌های دوفیلم اشاره نماییم. درفیلم شیار۱۴۳آبیارتوانسته است این صورت‌های زبانی را درگفتارشخصیت‌های داستان فیلم خود بکارگیردکه به دلیل داشتن بارعاطفی احساسی در گفتارزنانه به صورت برجسته‌تری دیده می‌شوند، نمونه‌هایی همچون «**پیرشی** یونس. گوش **شیطون کر** سروقت آمدی. »، « **پسرعذب** کراهت داره راست راست تو خونه راه بره، بایدزود زنش داد» ونیز الفاظ خطابی «چون **بچه ام** رو که از سر راه نیاوردم. »، « اومدم امامزاده دو رکعت نماز بخوانم، استخوانی **سبك** کنم. سید علی **یونسم** چهار روزه جبهه اس. »، « خواب نمونی **مادر**»، «**پسرم**. . . **پسرم** شاید اسیر باشه. . . » که بکارگیری درست ومتناسب این صورت‌های زبانی راتوسط کاراکترهای داستان نشان می‌دهد.

همچنین استفاده از الفاظ خطابی و صورت‌های عاطفی کلام وتکرارآنهادر فیلم ناهید دربین شخصیت های اصلی داستان می‌تواند به نقطه عطفی درفیلم ناهید اشاره نمود که ویژگی‌های عاطفی در کلام زنان همانند فیلم شیار۱۴۳ نقش برجسته‌تری را ایفا می‌نماید. الفاظ خطابی چون «**عزیزم** تو بیشتر شبیه **عقابی تا پنگوئن**»، « نه **عزیزم**، بریم بالا سرده!**مسعود!**»، « **جانم؟**»ونیز صفات عاطفی «**خوشگل** شدی. چیه زدی؟»، «**خوبه؟**»، « **تنده!**» بیانگراین مطلب می‌باشند، ازاین رو باتوجه به نمونه‌های بالا می‌توان بیان نمود بکارگیری صفات و واژگان عاطفی جز تفکیك ناپذیر از گفتار زنان می‌باشند که این موارد را در نمونه‌های بالا می‌توان به وضوح دید، همچنین لیکاف نیز متعقد است که استفاده از صفاتی نظیر قشنگ، شیرین و ملیح و. . . را از ویژگیهای خاص گفتار زنان

[Downloaded from jsal.ierf.ir on 2024-11-21]

[DOR: 20.1001.1.29809304.1403.7.3.4.6]

می‌داند و ولفسون و ماینس هم در تحقیقات خود صفت "بزرگ" را مرسوم‌ترین صفتی برشمارند که مردان در گفتار خود بکار می برندو صفت "زیبا" هم توسط زنان و هم توسط مردان بکار گرفته می‌شود (شکاری، ۱۳۹۳: ۱۰۱ به نقل از دلبری و همکاران، ۱۳۹۶: ۴۵)، ازاین رو با توجه به نمونه‌های بالا استفاده ازواژگان مودبانه و خطاب واژه هایی که بیانگر احترام بیشتری می‌باشند در فیلم شیار ۱۴۳ نسبت به فیلم ناهید در تعاملات گفتاری در بین شخصیت های زن و مرد دیده می‌شوند.

خطاب واژه‌ها

بخش وسیعی از روابط کلامی ما براساس روابط وتعاملات اجتماعی مامشخص می‌گردند (رحیمی، گنجویی، ۱۳۸۷: ۸۳) که عوامل متعددی چون فاصله اجتماعی، میزان قدرت، احترام، صمیمت ومیزان همبستگی دربکارگیری واژه‌های خطاب تاثیرگذارهستند. با بررسی واژه‌های خطاب وساختارهای اجتماعی آنان دربین افرادحاضردرسکانسهای موجود در هردوفیلم ارزش های اجتماعی چون سن، قدرت وادب درتغییرواژه‌های خطاب موثرمی‌باشند. درفیلم شیار ۱۴۳ استفاده از عناوینی چون **آقا، آقای مروی، آقاجان، الفت خانوم، یونس میرجلیلی** و همچنین در فیلم ناهید عناوینی از قبیل **آقای فضلی، آقای مرادی، ناهید خانم، حاج خانوم**که فاصله اجتماعی بین گوینده وافرادی که درموقعیت بالاتری قرارگرفته اند رانشان می‌دهند.

ازاین رو درفیلم شیار۱۴۳ بکارگیری خطاب واژه های مودبانه کاربردبیشتری دارند که سبب همبستگی وایجاد صمیمیت بین شخصیت‌های فیلم می‌گردند، همچنین بکارگیری الفاظ وخطاب واژه‌های عاطفی چون **عزیزم، ناهیدجان، مسعود، امیررضا، احمد** (درفیلم ناهید) **و پسرکم، بچه‌ام، یونسم، آهی جان، مادرجون** (در فیلم شیار۱۴۳) و صفات عاطفی چون **خوشگل، تنده، خوبه** (درفیلم ناهید) **و پیرشی، پهلوونی، عذب، بچه ننه، استخوانی سبک کنم** (درفیلم شیار۱۴۳) و صفات تهی **جانم** (دررفیلم ناهید) و **جان الفت، مادر** (درفیلم شیار۱۴۳) که نماینگرواژه های زبانی خطاب می‌باشندو به دلیل کاربرد غیرارجاعی وعاطفی در گفتار زنان هر دو فیلم مشاهده می‌گردند و نیز استفاده از الفاظ رکیک، دشنام ودشواژه‌هایی که مورد پسند جامعه نمی‌باشند دربین شخصیت های داستان فیلم ناهیدمشاهده می‌شوند الفاظی همچون **بیخودکردی، کثافت کاری، حرومت باشه** که به فراوانی استفاده گردیده است که سبب بوجودآمدن حس ترس وتحقیر وایجاد رسمیت وفاصله بیشتری می گردند.

[Downloaded from jsal.ierf.ir on 2024-11-21]

[DOR: 20.1001.1.29809304.1403.7.3.4.6]

تعدیل کننده‌ها و پرکننده‌ها

تعدیل کننده‌ها عباراتی هستند که بیانگرشک وتردیدو همچنین عدم قاطعیت درگفتار می‌باشند. عباراتی چون: گمان می‌کنم، نمی دانم، به نظرم، ممکن است، شاید، احتمالاً. . . به عنوان نمونه‌هایی از این موارد می‌باشند. لیکاف (۱۹۷۵) اعتقاد دارد بیشتر زنان از این موارد برای بیان عدم اطمینان خود در گفتار خودشان استفاده می‌نمایند. بررسی داده‌ها بیانگراین است که تردید کننده‌ها در گفتار زنان به علت عدم اعتماد به نفس ویا پایین بودن جایگاه اجتماعی مختلف اجتماعی آنان می‌باشند. در همین راستا به نمونه‌هایی از این موارد دردو فیلم مذکوراشاره نماییم.

الفت شخصیت اصلی داستان فیلم آبیار زنی است که درانتظار فرزند خود می‌باشد او ازآنچه که برایش اتفاق افتاده دچار سردرگمی وتردید شده ودرجستجوی علت این واقعه می‌باشد، از این رو این امر سبب عدم قاطعیت درگفتاراوشده است، مواردی چون«**نمی دونم** مادر. . . من که از حکمت خدا خبر ندارم. . . »، «باید گوش را به رادیو بدیم **تا ببینیم** اسم اسرا رو اعلام می کنن یا نه؟»، «پسرم. . . پسرم **شاید** اسیر باشه. . . اسمش یونس میرجلیلیه. خبر داری ازش؟»، «**نمیدونم**. . . » وموارد دیگری ازاین مضامین که همگی احساس ناتوانی و درماندگی از زندگی ونیزعدم تصمیم گیری درگفتار او را بیان می‌نمایند. همچنین درفیلم ناهید، شخصیت اصلی داستان نیز به خاطر بحران‌ها ومشکلات خانوادگی‌اش دچار شک وتردید شده است و تردیدهای ناهید درموقعیت های مختلفی چون عدم تصمیم گیری برای ازدواج مجدد، چگونگی نحوه‌ی برخورد با خانواده برادر خود وهمچنین خانواده مسعود همسر آینده‌اش و همچنین عدم توانایی برای گرفتن حضانت فرزندش وموارد دیگر بیانگراین مطلب هستند، مواردی ازقبیل «مسعود من **نمی‌تونم**. . . باید تمومش کنیم. »، « باید برم دیرم شده، خداحافظ **نمی‌تونم**»، « مسعود! من **نمی‌تونم**. . . دلم می خواد واقعاً می‌گم »، « **نمی‌دونم**. . . **فکر کنم**. . . »، همه ی این موارد نمونه‌هایی از واگویه‌هایی می باشند که در کلام او مشاهده می‌شوند.

تشدید کننده‌ها

زنان به لحاظ جایگاه اجتماعی درجوامع مردسالارچون در موقعیت پایین‌تری قراردارندبرای ارتقاجایگاه قدرت خودونیز اثبات درستی سخنان خوداز واژه هایی که بیانگرتاکید وشدت درکلامشان است استفاده می‌نمایند. اکنون به بررسی نمونه هایی از سکانسهای مهم در دو فیلم مذکور می پردازیم. همانگونه که در سکانس‌های قبل مشاهده

[Downloaded from jsal.ierf.ir on 2024-11-21]

[DOR: 20.1001.1.29809304.1403.7.3.4.6]

نمودید شخصیت‌های داستان هر دوفیلم از الفاظ تشدیدکننده به طور متناوب استفاده نمودند، کلماتی نظیر **باید و واقعاً** درجملات«**باید** گوش به رادیو بدیم تا ببینیم اسم اسرا رو اعلام میکنن یا نه؟» (در فیلم شیار ۱۴۳) «من نمی‌تونم. . . دلم می‌خواد **واقعاً** می‌گم» (درفیلم ناهید) و نیز عبارات دیگری نظیر: **خیلی، فقط، حقیقتاً و حتماً**. . . بیانگر این صورت‌های زبانی می‌باشند که زنان برای بدست آوردن جایگاه اجتماعی خود و دسترسی به قدرت از آنها استفاده می‌نمایند.

تکرار:

یکی از مهم ترین عناصر موثر در سطوح آوایی متن، استفاده از اصطلاحات زبانی صنعت تکرار در سطوح متفاوت واج، واژه، عبارت و جمله می‌باشند که علاوه بر اینکه به تاکید بر القای معنای واژه‌ها می پردازند، همچنین می‌توانند به آهنگین‌ترشدن گفتار کلامی در تعاملات اجتماعی نیز بپردازند که برخی می‌توانند برآمده از احساسات گوینده باشند و با تکراراقلام واژگانی از نظر آوایی انسجام و تأثیر بیشتری در گفتار زبانی برای ترغیب شنونده ایجاد نمایند (رحمان پور نصیر محله و انصاری، ۱۳۹۸: ۶۹) که برای فهم بهتر به بررسی داده‌هایی که ازهردو فیلم استخراج گردیده‌است می‌پردازیم.

یکی دیگر از ویژگی‌های غیرآمرانه گفتار زنان کاربرد تکرار درکلام می‌باشند که دربین شخصیت‌های داستان فیلم ناهید درتعاملات گفتاری آنان به تناوب بکاررفته است که به اصرار گوینده تاکید می‌ورزد که این نمونه‌ها با توجه به حجم پیکره داده‌هاشناسایی گردیده‌است، مواردی چون«**آقا فضلی**. . . **آقا فضلی**. . »، « **سلام**. . . **سلام**. . . »، « **برو**. . . **برو**. . . »، «بهش بگو بیاد مدرسه»، « **پاشو**. . **پاشو** با تو نیستم مگه؟»، «انداختین سرازیری دیگه. . . **هرروز، هر روز**. »، «چیه **بابا**؟ پنج یك بود **بابا**. »، «بده بالا یه ذره اینو، **یه کم** دیگه، **یه کم**. . . »، «چی **گفتم** مگه؟ **گفتم** باشه؟» وهمچنین الفاظی چون « **قل اعوذ** برب الناس: **قل اعوذ**. . . »، « **برب الناس برب الناس**»، « از دار**دنیا** یعنی تو **دنیا**. . یعنی این **دنیا** یه دختر داشت. . . »، « **یکی** بود. . . . **یکی** نبود. . . . **غیر از خدا هیچ کس نبود**. . . » (درفیلم شیار۱۴۳) که این صورت‌های زبانی که حاوی باراطلاعی می‌باشند واصرار گوینده را برای ترغیب شنونده به همراه دارند که در فیلم شیار ۱۴۳ نرگس آبیار نیز به صورت توالی بکارمی‌روند.

[Downloaded from jsal.ierf.ir on 2024-11-21]

[DOR: 20.1001.1.29809304.1403.7.3.4.6]

آهنگ خیزان:

آهنگ خیزان از ویژگی‌های گفتارزنان می‌باشد که به اعتقادلیکاف (۱۹۷۵)تفاوت چشمگیری درهنگام استفاده آهنگ خیزان درجملات خبری درگفتار زنان وجوددارندکه نمایانگر تردید درگفتارآنان می‌باشند. برای درک این مطلب درنمونه های زیر (استفاده از (↑)برای نشان دادن آهنگ خیزان) استفاده گردید. یکی دیگر از ویژگی‌های کلام ناهید استفاده ازآهنگ خیزان در جملات خبری برای گرفتن پاسخی قطعی ازطرف مقابل خود می‌باشد که چنین مواردی را دربین دیگرشخصیت‌های زن داستان می‌توان مشاهده نمود که این صورتهای زبانی درکلام زنانه پررنگ‌تر می‌باشد مواردی چون "سلام حاج خانوم. . . هر چی کلید میندازم در خونه باز نمیشه؟!. . . (↑)" "مسعود! (↑)"، " جان! (↑) "ویا" نمیدونی چرا؟!چند وقته کرایه ندادی دختر جان؟ (↑)" گویای این مطلب است ولی به طورقطعی نمی‌توان بیان نمودکه استفاده از آهنگ خیزان درجملات خبری صرفا در کلام زنان بکارمی‌رود اما می‌توان بیان نمود که درگفتار زنان کاربرد برجسته‌تری دارد که با بررسی‌های صورت گرفته درتعاملات گفتاری در بین شخصیت های زن ومرد از قبیل (الفت ویونس) ودیگر شخصیت های داستان در فیلم شیار۱۴۳ به مواردی چون "یونس (با دلخوری): مگه نگفتیم حالا حالا معدن نیای؟ (↑)"، "الفت (با هیجان): غذای درست و درمان می خوری مادر؟ (↑)"، " صدای یونس؟: همه چی خوبه الفت (↑) "، "الفت (بانگرانی): یونس؟. . . یونس؟ (↑)"، " الفت (با شادی): بگو به خدا؟ (↑)"اشاره نمود که کمبودی در روایتگری داستان دراین فیلم به حساب می‌آید زیرا گفتار مردان رنگ وبوی زنانه به خودگرفته‌است. بنابراین استفاده از این صورت‌های زبانی درگفتارزنان حاوی عدم اعتمادبه نفس وتردید وهمچنین به دنبال گرفتن جلب توجه وتائید از مخاطب می‌باشند.

پرسش‌های ضمیمه‌ای:

لیکاف (۱۹۷۵) بیان می‌نماید که زنان بیشتر از مردان در تعاملات اجتماعی در گفتار خود از سوالات ضمیمه‌ای استفاده می‌نمایند. سوالات ضمیمه‌ای می‌تواند از قدرت بیان و اظهار نظر حتمی بکاهد و بیانگر عدم قاطعیت و تردید گوینده گردد (نعمتی و بایر۲۰۰۷: ۱۹۹-۱۹۸ به نقل از بهمنی مطلق مرادی، ۱۳۹۸: ۳۳).

برای درک بهتر این مطلب به نمونه‌هایی از فیلم ناهید که درتعاملات گفتاری و مکالماتی که بین ناهید وشخصیت های متفاوت زنان و مردان از قبیل مسعود واحمد شوهرسابق ناهید صورت گرفته‌است اشاره می‌نماییم مواردی چون"مسعود: آمادگی چی رو

[Downloaded from jsal.ierf.ir on 2024-11-21]

[DOR: 20.1001.1.29809304.1403.7.3.4.6]

نداری؟ که خوب زندگی بکنی، که راحت باشی، که دزدکی تری نیای؟ آمادگی چی رو ندار تو؟"، " احمد (شوهر سابق ناهید): چقدر"نه" آخه ؟یه بار هم بگو"آره"، " زن برادرناهید: یه تلفن نمی تونی بکنی؟ "، "احمد (شوهر سابق ناهید): اینقدر دیر دیر میریم عروسی، یادم میره این لامذهب چطوری بسته می شه، بلدی شما؟"، " زن بردار ناهید: یه تلفن نمی‌تونی بکنی؟ "با توجه به این موارد می‌توان بیان نماییم که زنان بیشتر زمانی ازجملات پرسشی ضمیمه‌ای استفاده می نمایند که بخواهند ازمخاطب خودتایید بگیرند.

بنابراین پرسش‌های ضمیمه‌ای سبب دریافت تائید ضمنی از شنونده می‌شوند همچنین علاوه برمطالبی که بیان شدپرسش‌های ضمیمه‌ای می‌توانند براساس عدم اعتمادبه نفس وایجاد همدلی وگرفتن توجه مثبت از دیگران ایجادگردند و این ویژگی با متغییرسن نیز ارتباط نزدیکی دارد که این ویژگی باالفت شخصیت اصلی فیلم شیار ۱۴۳ به علت سن بالا ونقش مادرانه او ارتباط معناداری دارد، زیرا هرچقدر متغیرسن بیشترباشد درخواست توجه مثبت ودریافت تائید ازمخاطب خود بیشتر می گردد که درمکالماتی که دربین الفت وشخصیت های زن ومرد در روند فرایند داستان فیلم شکل می‌گیرند درجستجوی گرفتن تائید ازمخاطبین خود می‌باشند مواردی نظیر«پسرم. . . پسرم شاید اسیر باشه. . . اسمش یونس میرجلیلیه. خبر داری ازش؟»، «جوونم میاد. . . دیدید که عاقبت اومد. . . دیدید؟»، «الفت یه ذره برام نقش میخونی؟»، «تیراندازی هم کردی یونس؟ »، «مهمون نمیخوای؟صاحبخونه؟»، «همه چی خوبه الفت، دلواپس نباش. . . ما هیچ مشکلی نداریم. . . ببین؟» که نمونه‌های بیان شده دلالت براین مطلب دارند.

جملات پرسشی:

دربررسی تفاوت‌های گفتاری زنان ومردان دربکارگیری جملات پرسشی گوینده اصرار می‌ورزد که شنونده رادر موقعیت بیان وارائه اطلاعات قرار بدهدو به عقیده لیکاف زنان بیشتر در جملات خود از جملات پرسشی، پرسش‌های ضمیمه‌ای و تأییدی استفاده می نمایند که نشان دهنده‌ی جایگاه پایین اجتماعی زنان می‌باشد (فرکلاف، ۱۳۷۹: ۹۲). با بررسی مکالمات ردوبدل شده بیت شخصیت های داستان هردوفیلم مانند گفتگوی الفت با پسرش یونس ودیگرشخصیت‌های داستان فیلم درفیلم شیار۱۴۳ مواردی چون «الفت: یونس. . . غذا خوب می خوری؟. . . ضعف نکنی»، « الفت: حالا می آیی ؟ بعد از ۱۵ سال؟ می خوامت چکار؟ »، «یونس: چرا اینجوری نگاه می کنید؟. . . از پشت کوه که نیومدم »، «سید علی: چه عجب از این طرفا مشتی الفت؟»، « یونس: مگه چندتا دنیا هست که تو این دنیا دختر داشت؟» که حاکی این مطلب است وهمچنین مکالماتی که

[Downloaded from jsal.ierf.ir on 2024-11-21]

[DOR: 20.1001.1.29809304.1403.7.3.4.6]

بین ناهید وپسرش امیررضا ودیگر شخصیت های زن ومرد درفیلم ناهید صورت گرفت به این موضوع اشاره می‌نماید که بکارگیری جملات پرسشی علاوه براینکه نشاندهنده عدم اطمینان درگفتار زنان می‌باشند همچنین دربرخی از گفتگوها دلالت برادامه فرایند مکالمه در ابعاد مختلف محیطی راآشکارمی‌سازد که درجهت ترغیب مخاطب بکار می‌رود مواردی چون« ناهید: کجا بودی؟ »، «امیررضا: من نخوام کسی منو ببینه، چه گهی باید بخورم؟! »، «حاج خانوم (زن صاحبخانه): کیه؟. . . ناهید خانوم! »، «امیررضا: باقالی داری؟»، « مشتری مغازه: " مینا" سست اینترنت اینجا؟ » که این موارد برای دریافت پاسخ وترغیب شنونده در روند مکالمه صورت گرفته‌است.

نتیجه گیری

مفهوم قدرت درتعاملات گفتاری عاملی است که سبب پیوند علوم اجتماعی و زبانشناسی می‌گرددکه همواره در دوره‌های مختلف دچارتغییر می‌باشند، ازاین رو مطالعه رابطه صورت‌های زبانی وکاربردآنها در مناسبات مختلف امری ضروری است. ازآنجا که سینما به عنوان یک رسانه تصویری جمعی با قدرت بالا توانایی تغییرنگرش‌ها وباورهای افراد جامعه را دارا می‌باشد و قسمت مهمی ازمفهوم هویت رنانه را درسینما به تصویر می‌کشد بیان راهبردهای موثر امری مهم به شمارمی‌آید.

دراین پژوهش به منظورشناسایی قدرت زبانی درگفتارزنانه دو فیلم بلند ازآثار دوکارگردان که اززنان معاصر هستند انتخاب گردیدکه جنسیت آنها با شخصیت های اصلی داستان متناسب بودند وهمچنین ازمنظر قدرت زبانی گفتارزنانه نیز قابلیت خوانش را داشتند. پژوهش به استناد برنظریه رابین تولماچ لیکاف (۱۹۷۵) صورت گرفت. داده‌ها در تعاملات ارتباطی بین شخصیت های زن و مرد در فیلم های شیار ۱۴۳ از نرگس آبیار و فیلم ناهید از آیدا پناهنده درسه سطح واژگانی، دستوری و آوایی بررسی گردید. براین اساس مشخص گردید که بکارگیری راهبردهای زبانشناختی کلامی متفاوت درسطح واژگانی دربین شخصیت های زن و مرد دردو فیلم یادشده فراوان است و شامل سوگند واژه، رنگ واژه، اصوات، عبارات احساسی وعاطفی کلام، واژه‌های توصیفی، عبارات احتیاط آمیز و تعدیل کننده‌ها و تشدید کننده‌هاست که بازتاب دهنده قدرت زبانی آنان می‌باشند و در جهت بکارگیری الگوی اعمال قدرت استفاده شده اند. بررسی های دو اثر نشان داد که دردو فیلم ناهید و شیار۱۴۳، پناهنده و آبیار از راهبردهای واژگانی مناسبی استفاده نموده‌اند.

[Downloaded from jsal.ierf.ir on 2024-11-21]

[DOR: 20.1001.1.29809304.1403.7.3.4.6]

گفتنی است درکلام ناهید و الفت در هردو فیلم رنگ و بوی زنانه بیشتر و قدرت زبانی کمتری متجلی است که دراین زمینه هردوکارگردان توانستند به خوبی منعکس نمایند. براین اساس ازجنبه‌های تفاوت در این دو فیلم می‌توان به تفاوت کاربرد واژه‌ها وشواژه‌ها اشاره کرد. بررسی خطاب واژه‌های داستان دوفیلم نشان می‌دهندکه در فیلم ناهید از آیدا پناهنده از واژه های خطابی برای تهدید وجهه استفاده می شود که شامل الفاظ رکیک و دشنام است و سبب ایجاد ترس، خشم و فاصله بیشتر می‌گردند.

این صورتهای زبانی درکلام ناهید و شوهرسابقش احمد وهمچنین خانواده ناهید کاربر داشته و رنگ عاطفی کمتری دارند وسبب ایجاد حس ترس، تحقیر و تهدید و نیزباعث بوجودآمدن رسمیت وفاصله بیشتری می‌گردند، اما در فیلم شیار ۱۴۳ از نرگس آبیار خطاب واژه هایی که نشان دهنده همبستگی و صمیمیت بیشتر است و مفهوم واژه انتظار را از نگاه منتظر یك مادر به تصویر می کشند، مورد استفاده قرار گرفته است، مواردی چون صفات و واژه‌های خطاب عاطفی، آهنگ اصوات ونیز صفات تهی که درکلام الفت می تواند نقطه عطف این فیلم به حساب آیند.

از این روخطاب واژه‌هایی که الفت درکلام خود با شخصیت‌های دیگر داستان ردوبدل می‌کند مودبانه‌تر می‌باشند و رنگ و بوی عاطفی و زنانه‌تری دارند وبه علت نقش واحساس مادرانه‌اش که بی صبرانه درانتظارفرزندش است توانسته است بر ارزش‌های اجتماعی چون ادب وقدرت تاثیرگذارباشد و به علت اینکه این الفاظ دارای بارعاطفی پررنگ می‌باشند الفت در کلام خود از صمیمت وهمبستگی بیشتری درتعاملات گفتاری با شخصیت های دیگرداستان استفاده می‌نماید. ازاین رو شخصیت زن در یافته های مطالعه شده دراین دوفیلم متفاوت عمل کرده است.

در تعاملات بین شخصیت‌های دو فیلم شیار۱۴۳ وناهید به لحاظ قدرت زبانی درسطح آوایی بررسی های دو اثر نشان دهنده‌ی این موضوع می‌باشند که شخصیت های هر دو فیلم از تکرار و لحن برای اصرار درکلامشان تاکید ورزیدند. درهمین راستا این موارد درجملات خبری‌که دارای آهنگ کلام خیزان درگرفتن پاسخ برای ترغیب شنونده مشاهده می‌شوند وکلام زنانه دارند. همچنین این موارد درروند داستان فیلم ناهید باشخصیت های داستان به لحاظ جنسیت رابطه معناداری دارند.

ازاین رو بیانگر قدرت کلامی کمترآنها هستندو ونیز به دنبال گرفتن جلب توجه وتائید از مخاطب می‌باشند ولی درفیلم شیار۱۴۳ نقطه کمبودی در بیان روایتگری داستان دراین فیلم به شمارمی‌آید، زیرا گفتار مردان نیز رنگ وبوی زنانه دارند و در فرایند داستان می‌توان ردپایی ازاین موارد از قبیل نگرانی یونس برای راضی کردن الفت برای رفتن به جبهه و محل

[Downloaded from jsal.ierf.ir on 2024-11-21]

[DOR: 20.1001.1.29809304.1403.7.3.4.6]

کارش مشاهده نمود. این امر بیانگر تفاوت دیگر این دو فیلم است که استفاده از راهبردهای تکرار و آهنگ خیزان در فیلم شیار ۱۴۳ بجز زنان توسط مردان نیز کاربرد داشته‌است.

زنان درجستجوی یافتن پاسخ سوالات خود هستند و غالبا از آمریت درکلام پرهیز می‌نمایند که این موارد را درکلام ناهید والفت بخوبی می‌توان دید. هنگام شک وتردید برای تصمیم گیری ازدواج مجدد وحضانت فرزند و نحوه برخورد ناهید با خانواده و نیز درکلام الفت در موقعیت های مختلف برای پیداکردن فرزندش گویای این واقعیت است. از نظر سطح دستوری نیز هر دوکارگردان از گفتار متناسب باجنسیت از قبیل تأثیردر گفتار، پرهیز از آمریت در کلام، جملات پرسشی و سوالات ضمیمه‌ای، افعال وجهی غیرصریح، ساخت‌های زبانی تلطیفی و ساخت‌های زبانی مودبانه استفاده‌نمودند که‌درگفتار زنان دارای قدرت کمتری می‌باشند وبه علت شک وتردید بسیار این موارد درکلام الفت وناهید درهر دو فیلم دیده می‌شوند، زیرا کلام آنها دارای نرمش بیشتری می‌باشند تا بتوانند پاسخ مناسبی را دریافت نمایند.

یافته‌های پژوهش حاضر با یافته‌های تحقیق مدرسی (۱۳۹۱) دارای وجوه اشتراکاتی می‌باشند که می توان به تأثیر مولفه ی جنسیت در برقراری تعاملات زبانی اعم از گفتاری یا نوشتاری اشاره نمود که هر دو پژوهش به بررسی تعاملات شخصیت های زن و مرد با استفاده از راهبردهای زبان شناختی براساس مولفه ی جنسیت پرداخته‌اند ولی تفاوت بارز این مطالعه با پژوهش حاضر در این است که به مطالعه ی مفهوم قدرت زبانی و بررسی راهبردهای زبان شناسی- اجتماعی آنان در گفتار زنان نیز پرداخته‌است. از موضاعات و نکات مشترك در یافته‌های پژوهش حاضر با تحقیق بختیاری ودهقانی (۱۳۹۲) در این است که هر دو تحقیق به مطالعه ی عامل جنسیت در تعاملات اجتماعی بین شخصیت های مرد و زن به بررسی مولفه های قدرت زبانی، در سطح واژگان و دستور نیز می‌پردازند ولی در مطالعه ی حاضر علاوه برموضوعات بالا، به بررسی قدرت زبانی و نابرابریهای اجتماعی که سبب ایجاد تغییر در جایگاه اجتماعی هر یك از شخصیت‌های زن و مرد می‌گردد و نیز به بررسی مولفه‌های کلامی وخطاب واژه ها که تحت تأثیر این عوامل محیطی می‌باشد در گفتار آنان نیز پرداخته است.

یافته‌های مقاله حاضر با پژوهش حاتمی ودیگران (۱۳۹۵) دارای وجوه اشتراکاتی است که می توان به بررسی قاطعیت و عدم قاطعیت گفتار زنان و مردان و تفاوت های گونه های زبانی نظیر صراحت، جسارت در کلام، هنجار گریزیهای کلامی اشاره کرد. با این

[Downloaded from jsal.ierf.ir on 2024-11-21]

[DOR: 20.1001.1.29809304.1403.7.3.4.6]

تفاوت که در پژوهش حاضر علاوه بر بررسی جایگاه اجتماعی زنان به لحاظ قدرت زبانی با توجه به بررسی هریك از راهبردهای زبان شناختی در تعاملات رفتاری بین کنشگران در فیلم های مذکور نیز پرداخته شده است.

تحلیل بررسی یافته های پژوهش با مقاله میرحسینی ودیگران (۱۴۰۰) نیز دارای شباهتهای می باشد که هر دو تحقیق به مسأله توزیع قدرت و عوامل موثربر تصمیم گیری کنشگران پرداخته اند ولی با این تفاوت که مقاله ی حاضر به بررسی راهبردهای زبانشناختی گفتار زنان و مردان در سطح واژگانی، دستوری وآوایی نیز پرداخته است که می تواند بازتاب قدرت زبانی آنان باشد. سرانجام می توان بیان نمود که سینما به خاطر مخاطبان عام خود و نحوه ی تأثیرگذاری که بر مخاطبانش دارد می تواند نقش مهمی را در بازنمایی این تفاوت ها اجتماعی و بین فرهنگی در میان اقشار مختلف اجتماعی ایجاد نماید که با ورود توزیع قدرت کلامی می توان به بازنمایی این مصادیق ها و مفاهیم کنش های گفتاری که از زبان کنشگران فیلم بروز می‌نماید، پرداخت و با ایجاد طراحی، برنامه ریزی و ساخت و ارائه الگوها و ساختارها و نیز خلق راهبردهای مناسب و نمایش توانایی های آنان به وضعیت جایگاه اجتماعی زنان کمك شایانی کرد.

منابع و مآخذ

ابراهیمی، ژینو، مرادی، روناک. (۱۳۹۸). بررسی قدرت و قاطعیت گفتار گویشوران کردزبان براساس رویکرد تسلط لیکاف، زبان پژوهی، ۱۱ (۳۲)، ۱۰۳-۱۲۶.

ابراهیمی ژینو، صابری کورش، مرادخانی شهاب. (۱۳۹۷)، بررسی ویژگی‌های زبانی زنان با توجه به متغیر سن بر اساس رویکرد لیکاف، جستارهای زبانی، ۹ (۶)، ۱۸۷-۲۱۲.

ارباب، سپیده. (۱۳۹۱). بررسی و طبقه‌بندی دشواژه‌های رایج فارسی در تداول عامه". پژوهش های زبان شناسی تطبیقی، ۲ (۴)، ۱۰۷-۱۲۴.

اسماعیلی، راضیه، فاروقی هندوالان، جلیل اله، نویدی نیا، حسین. (۱۴۰۰). تحلیل مقایسه‌ای گفتمان دانش‌آموزان دختر و پسر بر اساس رویکرد تسلط رابین لیکاف: مطالعة موردی دانش‌آموزان متوسطة اول شهرستان بیرجند. فصلنامه زبان‌شناسی اجتماعی، ۵ (۱)، ۸۵-۹۷ .

آقا گل زاده، فردوس (۱۳۹۱)، زبان شناسی حقوقی نظری- کاربردی، چاپ دوم، تهران: نشر علم.

صلحی مقدم، عباس، آقاگل زاده، فردوس. (۱۳۸۷)، جستاری در گونه‌های زبانی و کنش‌های گفتاری برنامه های رادیویی «جوان ایرانی سلام» (رادیو جوان) و «سلام ایران» (رادیو ایران)، فصلنامه علمی رسانه‌های دیداری و شنیداری، ۴(۶)، ۹-۳۰.

[Downloaded from jsal.ierf.ir on 2024-11-21]

[DOR: 20.1001.1.29809304.1403.7.3.4.6]

محمودی بختیاری، بهروز، دهقانی، مریم. (۱۳۹۲). رابطهٔ زبان و جنسیت در رمان معاصر فارسی: بررسی شش رمان. زن در فرهنگ و هنر، ۵(۴)، ۵۴۳-۵۵۶ .

بهمنی، یدالله، مروی، بهزاد. (۱۳۹۸). بررسی زبان زنانه و مردانه در رمان شب های تهران از منظر دستور زبان. پویش در آموزش علوم انسانی، ۵(۱۵)، ۲۱-۳۷.

بهمنی مطلق، یدالله و نرگس باقری (۱۳۹۱). مقایسه زبان زنان در آثار سیمین دانشور و جلال آل احمد، فصلنامه زن و فرهنگ، ۳(۱۱)، ۵۹-۴۳.

بیرون راه، بهناز و فروغ کاظمی (۱۳۹۷). بازنمایی تاثیر قدرت و ادب کلامی بر کاربرد واژه های خطاب در گفتار زنان و مردان از دیدگاه زبان شناسی اجتماعی، فصلنامه پازند، ۱۴(۵۲)، ۱-۲۹.

پاك نهاد جبروتی، مریم (۱۳۸۱). فرادستی و فرودستی در زبان، تهران: انتشارات گام نو.

ترادگیل، پیتر (۱۳۷۶). زبان شناسی اجتماعی، درآمدی بر زبان و جامعه، مترجم: محمد طباطبایی، تهران: انتشارات اگه.

دالگرن، پیتر (۱۳۸۰) تلویزیون وگستره عمومی، ترجمه: مهدی شفقتی، تهران: سروش.

دلبری حسن، میرزایی هدی، عرب پور محمدآبادی علی محمد، (۱۳۹۶) بررسی متغیّر جنسیّت با تکیه بر زبان زنانه در رمان کنیزو اثر منیرو روانی‌پور، پژوهش‌های ادبی، ۱۴ (۵۸)، ۳۱-۴۸.

دووینیو، ژان (۱۳۷۹). جامعه شناسی هنر، ترجمه مهدی سحابی، تهران: مرکز.

رحمان پور نصیرمحله، فاطمه، انصاری، نرگس. (۱۳۹۸). بازتاب جنسیت در سبک گفتار زنانه و مردانه از منظر رابین لیکاف (مورد پژوهی خطبه امام سجاد و حضرت زینب در کوفه)، فصلنامه علمی علوم حدیث، 24(4)،93-58 .

ریچموند، ویرجینیا پی (۱۳۸۷). رفتار غیر کلامی در روابط میان فردی. ترجمه: فاطمه موسوی، تهران: انتشارات دانژه.

حاتمی، حدیث، صابری، کورش، ویسی، هیوا. (۱۳۹۷). بررسی قاطعیّت در گفتار گویشوران کردی کلهری بر اساس رویکرد تسلّط لیکاف. مطالعات زبان‌ها و گویش‌های غرب ایران، ۶(۲۲)، ۴۱-۶۰.

شریفی مقدم، آزاده، شیروانی، هانیه. (۱۴۰۲). بررسی ویژگی‌های کلامی شخصیّت‌های داستانی غیرهم‌سو با جنسیّت نویسنده «مطالعه و مقایسهٔ دو اثر زن زیادی و شب سراب». فصلنامه زبان‌شناسی اجتماعی، ۶(۳)، ۶۳-۷۴.

شعیری، حمید رضا و بیتا ترابی (۱۳۹۱). بررسی شرایط تولید و دریافت معنا در ارتباط گفتمانی، دو فصلنامه زبان پژوهی دانشگاه الزهرا، ۳(۶)، ۱۵۱- ۱۲۱.

[Downloaded from jsal.ierf.ir on 2024-11-21]

[DOR: 20.1001.1.29809304.1403.7.3.4.6]

شکاری، محمود (۱۳۹۳). مقایسه زبان زبان مردانه و زنانه در رمان چراغها را من خاموش میکنم، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه بیرجند.

صالح، فرخ غائم (۲۰۱۳). دلالة اللون فی شعرالنسوی العراقی المعاصر، مجله الاستاذ. ۲۰۳، ۴۸۱-۴۹۸.

فارسیان، محمدرضا (۱۳۷۸). جنسیت در واژگان، پایان نامه کارشناسی، دانشگاه تهران.

فرخی، میثم و زهرا طاهری پور (۱۳۹۷). بازنمایی نقش مادران شهدا مفقود الاثر در سینما دفاع مقدس، مورد مطالعه فیلم های شیار ۱۴۳ و بوسیدن روی ماه، پایان نامه کارشناسی، دانشگاه سوره تهران.

فرید، زهرا و رقیه رستم پور ملکی (۱۴۰۱)، زبان زنانه در زمان طیور ایلول امیلی نصرالله براساس نظریه لیکاف، دوفصلنامه روایت شناسی، ۶(۱۱).

کاظمی، فروغ (۱۳۹۰) زبان زنان، نشریه علمی پازند، ۲۵، ۱۰۱-۱۱۶.

کسرایی، محمدسالاروپروشات مهرورزی (۱۳۹۶). بازنمایی نقش زنان در سینمای پس از انقلاب ایران مطالعه موردی دو فیلم یه حبه قند وفروشنده، جامعه پژوهی فرهنگی، پژوهشگاه علوم انسانی ومطالعات فرهنگی، ۸(۴)، ۱۵۹-۱۹۲.

مدرسی، یحیی (۱۳۸۷). تحول نشانگرهای قدرت وادب در فرهنگ ایرانی و بازتاب آن در زبان فارسی، مجموعه مقالات سمینار ایران و اسلام: فرهنگ فلکلور.

مدرسی، یحیی (۱۳۹۱). درآمدی بر جامعه شناسی زبان. تهران: موسسه مطالعات و تحقیقات فرهنگی.

میرحسینی، زهرا ودیگران (۱۴۰۰)، بررسی عوامل موثر بر قدرت خانواده، فصلنامه خانواده پژوهی، ۱۷(۶۸)، ۵۲۳-۵۳۹.

میلر، جرالد (۱۳۸۹). ارتباط کلامی. مترجم: علی ذکاوتی قراگوزلو. تهران: سروش

نجفی عرب، ملاحت و یدالله بهمنی مطلق (۱۳۹۳). کاربرد واژگان در رمان شازده احتجاب از منظر زبان و جنسیت. فصلنامه تخصصی تحلیل و نقد متون زبان و ادبیات فارسی. ۶(۲۰)، ۱۲۱- ۱۳۲.

[Downloaded from jsal.ierf.ir on 2024-11-21]

[DOR: 20.1001.1.29809304.1403.7.3.4.6]

Acknowledgements

We would like to express our thanks to reviewers for their valuable suggestions on an earlier version of this paper.

Declaration of Conflicting Interests

The author (s) declared no potential conflicts of interest with respect to the research, authorship and/or publication of this article.

Funding

The author (s) received no financial support for the research, authorship, and/or publication of this article.

[Downloaded from jsal.ierf.ir on 2024-11-21]

[DOR: 20.1001.1.29809304.1403.7.3.4.6]

REFERENCES

Agha Golzadeh, F., (2012), Theoretical-Practical Legal Linguistics, 2th edition, Tehran: Science Publishing. [In Persian]

Arbab, S. (2012). The study and the classification of Persian colloquial taboo words, *Iranian journal of Comparative Linguistic Research*, 2 (4), 107-124.

Bahmani Motlaq, Y., Bagheri, N., (2012). Comparison of women's language in the works of Simin Daneshvar and Jalal Al-Ahmed, *Zahn wa Farhang Quarterly*, 3(11), 59-43.

Bahmani, Y., marvi, B. (2019). Check the language of men and women in Shbhay Tehran novel from the perspective of grammar, *Pouyesh in Humanities Education*, 5(15), 21-37.

Benveniste, E. (1976). *Linguistic Behaviour*. Cambridge: Cambridge University Press. [In English]

Birounrah, B., Kazemi, F. (2018). The Effect of Verbal Politeness and Power On the Choice of Address Terms: A Sociolinguistics Approach, *Pazand Quarterly*, 14(52), 5-24.

Coast, J. (2013). *Women, men and Language,* 3th edition, Routledge: London/New York. [In English]

Dahlgren, P., (2001) *Television and public domain*, Translated by Mehdi Shafghati, Tehran: Soroush Publications. [In Persian]

Delbari H, Mirzaei H, (1396). Study of gender variable based on female language in "Kanizu"a novel by MoniruRavanipor, *LIRE*, 14 (58), 31-48.

Duvinio, J., (2000). *Sociology of Art*, translated by Mehdi Sahabi, Tehran: Markaz Publications. [In Persian]

Ebrahimi Z, Saberi K, Moradkhani S., (2019) Women's Features of Speech Based on Lakoff's Approach: The Effect of Age, *LRR*, 9 (6), 187-212.

Ebrahimi, Z., Moradi, R. (2019). The study on power and certainty in the language of Kurdish speakers based on Lakoff's Dominance Approach, *ZABANPAZHUHI (Journal of Language Research)*, 11 (32), 103-126. DOI: 10.22051/jlr.2018.22718.1607.

Esmaeeli, R. , Faroughi Hendevalan, J., Navidinia, H. (2022). Omparative Analysis of Male and Female Students' Discourse Based on Robin Lakoff's Dominance Approach: A Case of Junior High School Students in Birjand, *Journal of Sociolinguistics*, 5(1), 85-97. DOI: 10. 30473/il.2022.60653.1481.

Farid, Z., Rostampour Malki, R,. (2022), Women's Language in the time of Taywar Ilul by Emili Nasrallah based on Likaf's theory, *Narrative Journalism*, 6.(۱۱).

Farrokhi, M., Taheripour, Z., (2017). Representation of the role of mothers of martyrs in the holy defense cinema, the study of the movies Shiyar 143 and Kissing on the Moon, *Master's thesis*, Sourah University of Tehran. [In Persian]

Farsian, M., (1999). Gender in Vocabulary, Master's Thesis, University of Tehran. [In Persian]

Gibbons, J. (2003). *Forensic Linguistics: An introduction to language in the justice system*. Cambridge: Blackwell. [In English]

Gordon, E. (1997). *Sex, Speech and Stereo type: Why Women use Prestige Speech Forms more than Men?* Language in society. 47-63.

Hatami, H., Saberi, K., Weisi, H. (2018). The Study of Certainty in Kurdish Women and Men's Speech in Eslam Abad-E Gharb Based on Lakoff's Dominance Approach. *Research in Western Iranian Languages and Dialects*, 6(22), 41-60.

Kasraei, M., (2016). Representation of the role of women in post-revolutionary Iranian cinema, a case study of two films, Ye Habe Gand and Salesman, Cultural Research Society, *Research Institute of Humanities and Cultural Studies*, 8(4), 159-192.

Kazemi, F. & Dalaee, Sh. (2017). The study of gender discourse in Zoya Pirzad novels, *Journal of Advances in Linguistics*, 8 (1), 1225-1228.

Kazemi, F. and Jafari, T. (2016). Persuasion Language in Iranian Newspaper Ads, *Journal of Advances in Linguistics*, 6 (2),.

Kazemi, Forough (2011) Women's Language, *Pazand Scientific Journal*, 25, 101-116.

Lakoff, R., (1975). *Language and woman`s place*, New York: Harper and Row. [In English]

Lakoff. R. (1975). Language and woman`s place, *Language in Society*, 2, 45-80.

[Downloaded from jsal.ierf.ir on 2024-11-21]

[DOR: 20.1001.1.29809304.1403.7.3.4.6]

Lakoff. R. (2004). *Language and woman`s place, text and commentaries*, Oxford: Oxford university press. [In English]

Lakoff. R., (1990). *Talking power: the policies of language*. Printed in the United States American. [In English]

Madrasi, Yahya (2008). Evolution of indicators of politeness in Iranian culture and its reflection in Persian language, *In the collection of papers of Iran and Islam Seminar*: Folklore Culture. [In Arabic]

Madrasi, Yahya (2012). *An introduction to the sociology of language*. Tehran: Institute of Cultural Studies and Research. [In Persian]

Mahmoodi-Bakhtiari, B., Dehghani, M. (2014). The relationship of language and gender in the contemporary Persian novels: A study of six works. Journal of Woman in Culture and Arts, 5(4), 543-556. doi: 10.22059/jwica.2014.50244.

Miller, Gerald (2009). *Verbal communication*, Translator: Ali Zakavati Karagozlu. Tehran: Soroush. [In Persian]

Mirhosseini, Zahra and Vadigran (2021), Study of factors affecting family power, *Family Research Quarterly*, 17(68), 523-539.

Moghadam. A. S, Yazdanpanah, L. and Abolhassanizadeh, V. (2013). The analysis of Persian address term based on the theory of politeness. *SKASE Journal of theoretical linguistics*, 10 (3), 44-57.

Najafi Arab, M., Bahmani Mutlaq, Y., (2013). The use of words in the novel of Prince Ehtijab from the perspective of language and gender. *Quarterly analysis and criticism of Persian language and literature texts*. 6(20), 121-132.

Nemati, Azadeh and Bayer, M. Jennifer (2007). Gender differences in the use of linguistic forms in the Speech of men and woman- A comparative study of Persian and English, *Glossa*, (3)1, 185-201.

Pak Nihad Jabrouti, M., (2001). *Transliteration and subliteration in language*, Tehran: Gam Noo Publications. [In Persian]

Rahman-pour Nasir Mahalleh, F., Ansari, N. (2020). Reflection of gender in female and male speech style from the point of view of Robin Likaf, *Ulum-i Hadith*, 24(4), 58-93.

Richmond, Virginia P. (2008). *Non-verbal behavior in interpersonal relationships*. Translation: Fateme Mousavi, Tehran: Danje Publications.

Saleh, F. (2013). Dalalah al-Hon in contemporary Iraqi women's poetry, *Al-Ostad Journal*. 203, 481-498.

Shahrokhi, M., Bidabadi, S., (2013). An Over view of Politeness Current status, future Orientation, *American Journal of linguistics*, 2 (2). 17-27.

[Downloaded from jsal.ierf.ir on 2024-11-21]

[DOR: 20.1001.1.29809304.1403.7.3.4.6]

Sharifi moghadam, A., Shirvani, H. (2023). On the verbal characteristics of the story characters different from the gender of the author: Focusing on “Zan-e ziyadi” And “Shab-e Sarab”. *Journal of Sociolinguistics*, 6(3), 63-74. DOI: 10.30473/il.2023.65873.1567.

Shekari, M., (2014). Comparison of male and female language in the novel "I turn off the lights", *Master's thesis*, Birjand University. [In Persian]

Solhimoghadam, A., aghagolzade, F. (2008). A Query in language varieties and speech acts of The Javane Irani Salam program (Radio Javan) and The Salam Iran program (Radio Iran). *Quarterly Scientific Journal of Audio-Visual Media*, 4(6), 9-30. DOI: 10.22085/jrtv.2017.70610.1026.

Tannen, D. (1990). *You just don't understand: Women and men in conversation*. Virago Press. [In English]

Tradgil, P., (1997). *Sociolinguistics, an introduction to language and society*, translator: Mohammad Tabatabai, Tehran: Agah Publications.

Trudgill, P. (1972*). "Sex, Covert Prestige and Linguistic Change in the Urban British English of Norwich"*, Language in Society, 1.

[Downloaded from jsal.ierf.ir on 2024-11-21]

[DOR: 20.1001.1.29809304.1403.7.3.4.6]